

új magyar szó

20 oldal

Ára: 1,5 lej

Országos közéleti napilap | Alapítva 1947-ben, Romániai Magyar Szó címmel

VIII. évfolyam,
55. (1627.) szám**BNR-valutaárfolyamok**

1 euró	4,3794 ▲
1 amerikai dollár	3,3267 ▲
100 magyar forint	1,5160 ▼

Aktuális

2

Lövöldözés Toulouse-ban

Három iskolást és egy rabbit is megölt egy ismeretlen lövöldöző a franciaországi Toulouse zsidó iskolájában tegnap. A merénylet sokkolta Franciaországot. A tragédia miatt mindegyik párt felfüggesztette elnökválasztási kampányát.

Kultúra

8

Téka: félezer hiányzó kötet

Az 1967-ben tartott utolsó leltár óta 538 könyv, nyomtatvány, illetve dokumentum tűnt el a marosvásárhelyi Teleki Tékából. A hiányzó nyomtatványok latin, német és magyar nyelvű történelmi, földrajzi, nyelvészeti, irodalmi, tudományos munkák, térképek. Többségük 1900 utáni kiadás, de több 16., 18. és 19. századi nyomtatványnak is nyoma veszett.

Média

9

Filmcsemegék Szebenben

Ünnepek sorát koronázta meg az erdélyi magyar filmkreációkból és a magyarországi sikerfilmekből készült válogatás a vasárnap este véget ért Magyar Filmnapokon, Nagyszebenben.

Vezércikk

3

Csalók és tolvajok

Elnökünk a letűnt rendszer eszközeit veti be az ellenzék vezetői ellen, „dosz-sziést” játszik. Adatokat, ártatlannak vagy legalábbis semlegesnek tűnő nyilatkozatokat gyűjt, hogy adott esetben előhúzza őket, és kimpromittálja ellenfeleit vagy éppen süssel politikai útitársait. ▶

Szócs Levente

Fiskális amnesztia készül

Törvényt nyújt be az RMDSZ a bérpótlékok visszafizetési kötelezettségének törléséről**Ha nem fogadják el az RMDSZ javaslatát, mintegy 300 ezer önkormányzati alkalmazottnak összesen egymilliárd eurót kellene visszafizetnie** Fotó: archív

Közel 300 ezer önkormányzati alkalmazott lélegezhet fel, ha a honatyák megszavazzák a bérpótlékok visszafizetési kötelezettségének eltörlésére vonatkozó törvényt, amelyet az RMDSZ készül benyújtani a parlamentbe. Fekete Szabó András szenátusi frakcióvezető lapunknak elmondta, azt szeretnék elérni, hogy a törvényesen megkapott juttatásokat ne kelljen visszafizetniük a közsférában dolgozóknak. A pénz visszafizetésére a számvevőszék kötelezi az alkalmazottakat, akik sok esetben perben nyerték el utólag jussukat a román államtól. **7. oldal ▶**

Adómentesség a termelőknek

▶ A pénzügyminisztérium és a mezőgazdasági tárca képviselőinek sikerült tisztázniuk az állattartási tevékenységekből származó jövedelmek megadóztatásának kérdését – tájékoztatta lapunkat Tánzos Barna vidékfejlesztési államtitkár. A megegyezés értelmében leszögezték: nem kell adót fizetniük azon farmereknek, akik mezőgazdasági termékeiket nem feldolgozva értékesítik. A pénzügyminisztérium körlevelében már értesítette az Országos Adóhatóság (ANAF) megyei kirendeltségeit, annak érdekében, hogy az alkalmazás országos szinten egységes legyen. A szakértők további tárgyalásokat folytatnak a mezőgazdasági adóztatás vitatott kérdéseiben. **6. oldal ▶**

Féli a MOGYE-t a rektor

▶ Elfogadhatatlan, hogy a kormány döntsön a Marosvásárhelyi Orvosi és Gyógyszerészeti Egyetem (MOGYE) sorsáról – jelentette ki tegnap Constantin Copotoiu rektor, aki az intézmény autonómiáját félti az új magyar kar létrehozásáról szóló kormányhatározattól. **3. oldal ▶**

Constantin Copotoiu rektor szerint sérült az egyetemi autonómia

Kormányfőjelölt volt Victor Ponta

▶ A két évvel ezelőtti bérlevágástól kezdve az új miniszterelnök kinevezésén át Elena Udrea-hoz fűződő viszonyáig és a külalakjára vonatkozó megjegyzésekig a legváltozatosabb kérdésekkel foglalkozott Traian Băsescu államfő a B1 televíziónak adott interjújában. Legnagyobb visszhangot az a kijelentése váltotta ki, miszerint a parlamenti pártok vezetőivel tartott konzultációján felajánlotta Victor Pontának a kormányfőjelöltséget, aki „megfutamodott a lehetőség előtt”. **3. és 4. oldal ▶**

Mai mellékletünk:úmsz
kisebbségben

Röviden

MRU és Borbély az uniós pénzekről

Johannes Hahn-nal, az Európai Bizottság régiófejlesztési biztosával tanácskozott Borbély László környezetvédelmi és erdészeti miniszter tegnap Bukarestben. Ebből az alkalomból elmondta: habár az egyeztetések eredményeként hozott intézkedések hathatósan felgyorsították a szerződések aláírási ütemét, továbbra is gondot jelent az uniós források effektív lehívása. Az európai közös sajtótájékoztatót tartott Mihai Răzvan Ungureanu miniszterelnökkel. Hahn kijelentette: Romániának hetente 30 millió eurót kellene lehívnia ahhoz, hogy a következő költségvetési időszakban is ugyanakkora uniós forrásokkal rendelkezzen az uniós költségvetéséből.

Megvonják Boldea mentelmi jogát

A PDL megszavazza Mihail Boldea képviselő mentelmi jogának megvonását – jelentette ki Emil Boc pártelnök. „Az igazságszolgáltatást nem akadályozhatjuk, bárkiről legyen is szó” – jelentette ki Emil Boc. Laura Codruța Kovesi, Románia főügyésze tegnap fordult Cătălin Predoiu igazságügyi miniszterhez a mentelmi jog megvonására vonatkozó kéréssel. A főügyész azt szeretné elérni, hogy Mihail Boldea képviselőt előzetes letartóztatásba helyezhessék és lakásában házkutatást végezzenek a hatóságok.

Romney besöpörte a szigeteket

Mitt Romney ellentmondást nem tűrő fölényrel söpörte be a Puerto Rico-i elválasztást, így az elnyerhető összes, húsz delegátat begyűjtötte. A 83 százalékos szerző Romney eddig kifejezetten jól szerepel az Egyesült Államok szigetein, Guamon, az Északi Mariana-szigeteken, az Amerikai Virgin-szigeteken, Amerikai Szamoán és Hawaiiin is.

Venizelosz lemondott Athénban

Lemondott pénzügyminiszeri posztjáról tegnap Evangelosz Venizelosz (képiünkön), akit előző nap a görög szocialista párt

(PASZOK) új elnökévé választották. A görög sajtó a poszt várományosai között említi Filipposz Szakinidisz pénzügyminiszter-helyettest és Gikas Harduelisz, a kormányfő vezető gazdasági tanácsadóját, más értesülések szerint a technokrata Lukasz Papadimosz kormányfő maga tölti majd be a posztot.

Tömeges letartóztatás Kubában

Kubában a hétvégén száz ellenzékít vettek őrizetbe. Az Asszonyok Fehérben nevű mozgalom tagjai felvonulással akartak megemlékezni a szervezet megalakulásának évfordulójáról. Az ellenzéki mozgalom vezetője bejelentette, hogy szeretnének találkozni az egy hét múlva Kubába érkező XVI. Benedek pápával, akinek beszámolnának az emberi jogok helyzetéről Kubában.

Beiktatták Joachim Gauckot

Átvette hivatalát tegnap Joachim Gauck új német államfő. A berlini Bellevue kastélyban működő államfői hivatalban a távozó Christian Wulff és Horst Seehofer, az államfői feladatokat a törvényhozás felsőházának (Bundesrat) elnökeként ideiglenesen ellátó bajor miniszterelnök fogadta Gauckot és élettársát, Daniela Schadtot.

Lövöldözés Toulouse-ban

Gyilkos merénylet egy zsidó iskolánál, három diák és egy rabbi meghalt

Hírösszefoglaló

Három iskolást és egy rabbit is megölt egy ismeretlen támadó a franciaországi Toulouse zsidó iskolájában tegnap. A hatóságok szerint nem zárható ki, hogy ugyanez a férfi ölt meg korábban egy katonai tiszthelyettest ugyanazon településen, két katonát pedig Montaubanban. A gyilkos robogóval menekült el a helyszínről, nagy erővel keresik. Az egyelőre ismeretlen tettes reggel nyolc óra után érkezett meg a toulouse-i Ozar Hatora iskola elé, és tüzet nyitott a buszra váró tanulóokra.

A merénylet sokkolta Franciaországot: Nicolas Sarkozy államfő a támadás helyszínére utazott, A tragédia miatt mindegyik párt felfüggesztette az elnökválasztási kampányát. Sarkozy szerint a mélysérülés és az utóbbi egy hétben elkövetett támadások között nagyon sok a párhuzam. Sarkozy hangsúlyozta: nemcsak a zsidó közösséget érte támadás, hanem az egész nemzetet, az áldozatok pedig „mindannyiunk gyermekei”. Az államfő ezért minden francia iskolát arra kérte fel, hogy egy perces néma csenddel emlékezzék meg az elhunytakról. A hatóságok eközben megerősítették a vallási intézmények és oktatási központok védelmét.

Franciaországot sokkolta a merénylet. A toulouse-i Ozar Hatora iskola előtt buszra vártak a diákok

Toulouse-ban mindenkit sokkolt a merénylet – mondta az *Index*nek Radvánszki Péter, a toulouse-i reformzsidó közösség gyakornok rabbija, aki maga is részt vesz a családok megnyugtatótásában. A fiatal rabbi elmondta, a városban 20-25 ezres zsidó kisebbség él, mindenki ismer mindenkit. Radvánszki Péter megerősítette, hogy mindenki párhuzamot lát a mostani és a színes bőrű katonák elleni múlt heti halálos merényletek között, mivel a támadásokat ugyanazzal a módszerrel követték el.

José Manuel Barroso, az Európai Bizottság elnöke, Jean-Claude Mignon, az Európa Tanács parlamenti közgyűlésének elnöke, Elio

Di Rupo belga miniszterelnök, valamint Mose Kantor, az Európai Zsidó Kongresszus elnöke is nyilatkozatban ítélte el a dél-franciaországi Toulouse-ban egy zsidó iskolánál tegnap történt lövöldözést. Barroso az uniós központi végrehajtó intézményének nevében szörnyűséges büntettnek nevezte a cselekményt. ◀

Embertelen minszki kivégzések

Gy. Z.

Kivégezték Fehéroroszországban a 15 halálos áldozatot és legalább 200 sebesültet követelő 2011. április 11-i minszki metrórobbantás miatt elítélt mindkét vádlottat, Vlagyiszlav Kovaljovot és Dmitrij Konovalovot. Nem sokkal a tavaly áprilisi robbantás után a hatóságok őrizetbe vették az akkor 25 éves fiatalembereket. Jogvédő szervezetek szerint a két vádlott erőszak hatására ismerte be a bűncselekményt, a bíróság pedig semmilyen indítékot sem állapított meg, a vádat az ügyészség nem tudta bizonyítékkal alátámasztani. Kovaljov a tárgyalás során visszavonta vallomását. Sokan úgy gondolják, hogy a merénylet a minszki rezsim utasítására történt.

A halálos ítéleteket novemberben hozták meg, számos kormány és jogvédő szervezet tiltakozása ellenére. Alekszandr Lukasenka elnök elutasította a két kegyelmi kérvényt. A kivégzések után Moszkvában több száz ember virágot vitt a belarusz nagykövetség elé a két fiatalember emlékére. A minszki metrórobbantás miatt elítélt két fiatalember kivégzése elsietett lépés volt – vélekedtek a *Kommerszant* című orosz lapnak nyilatkozó politikusok és szakértők, az *Izvesztyija* pedig interjút közölt tegnap az egyik kivégzett édesanyjával.

A *Kommerszant* tegnapi számában Mihail Barsevszkij, az orosz kormány legfelsőbb bírósági képviselője azt feltételezi: a fehérorosz elnök attól tartott, hogy kiderül, a vádlottak nem önként tet-

tek beismerő vallomást. Andrej Iszajev, a kormányzó Egységes Oroszország (JeR) egyik magas rangú tisztségviselője szintén úgy foglalt állást, hogy helyesebb lett volna a halálos ítéletet életfogytiglanra változtatni.

Az *Izvesztyijában* Ljubov Kovaljova, Kovaljov édesanyja azt nyilatkozta: már korábban a strasbourgi Emberjogi Bírósághoz fordult az ítélet ellen, mert meggyőződése, hogy fia nem követhette el a merényletet.

A Nyugat-Európától mindinkább elszigetelődő Fehéroroszország az utolsó európai állam, amely még alkalmazza a halálbüntetést, a halálos ítéleteket főbelövélssel hajtják végre. A kivégzettek névtelen sírba temetik, a rokonokat pedig nem értesítik a sír helyéről. ◀

A vádlottak ketrecben hallgatták a bíróság ítéletét. A kivégzések nemzetközi felháborodást keltettek

A Velencei Bizottság intője

ÚMSZ

A Velencei Bizottság szerint amennyiben változatlanul maradnak a magyar bírósági reform lényeges elemei, nem csupán az igazságszolgáltatás szervezeteire vonatkozó európai normáknak – különösen a bírói függetlenség követelményének – mondanak ellent, hanem a tisztességes eljárásból való jog érvényesülése szempontjából is problematikusak. A strasbourgi székely Európa Tanács égisze alatt működő testület tegnap tette közzé a magyar igazságszolgáltatási rendszert átalakító törvényekről megfogalmazott álláspontját. Szakvéleményének számos elmarasztaló eleme már korábban ismeretessé vált. Ennek nyomán a magyar kormányzat már pénteken javasolta az Országgyűlésnek a bíróságokról, valamint a bírákról szóló törvény módosítását. A közigazgatási tárca közleménye szerint az észrevételeket figyelembe véve készítették el a törvénymódosító javaslatot. A Velencei Bizottság ezt a fejleményt üdvözli. Ugyanakkor a testület kifogásolja, hogy számos szervezeti kérdést sarkalatos törvény szabályozza. A bizottság szerint feltétlenül megváltoztatandók a bírák korai nyugdíjazására vonatkozó szabályok is, amelyek úgy intézkednek, hogy a bírák ugyanúgy 62 esztendőskorukban menjenek nyugdíjba, mint bármely más magyar állampolgár. A Velencei Bizottság arra szólította fel a magyar hatóságokat, hogy fokozatosan oldják meg a felső korhatár csökkentését. ◀

Röviden**Gyógyszerkartell ellen nincs orvosság?**

Rekordnagyságú, összesen 12 millió eurónyi büntetést szabott ki tegnap az Országos Versenytanács 11 Romániában tevékenykedő gyógyszer-társaságra – adta hírül a *Mediafax*. A román hatóság úgy találta, az érintett cégek a versenytörvényeket durván megszegve jártak el, amennyiben a román piac elszigetelésével megpróbálták viszszaeszközíteni a konkurenciát. A versenytanács megalapozatlannak találta azt is, hogy néhány gyártó exporttilalmat rendelt el a forgalmazókkal szemben.

Az RMDSZ-től kérnek „bányastopot”

Tiltakoznak a magyar környezet- és természetvédő szervezetek a verespataki ciánotechnológiás aranybánya megnyitása ellen, és kéri az RMDSZ minisztereit, hogy utasítsák el a bányaprojektet. A bányaterv súlyos környezetrombolással járna és vállalhatatlanul magas környezeti kockázatot hordoz – tájékoztatta a zöld szervezetek országos találkozójának állásfoglalásáról a Magyar Természetvédők Szövetsége tegnap az *MTI*-t. A közlemény emlékeztet a 12 évvel ezelőtti nagybányai ciánkatasztrófára is.

Adómentesség...

ÚMSZ

► Tisztázódtak az ellentmondások az állattartási tevékenységekből származó jövedelmek megadóztatása körül – tájékoztatta lapunkat Tánzos Barna, a mezőgazdasági és vidékfejlesztési minisztérium államtitkára. A szakárca most elfogadott álláspontja leszögezi: azok az állattenyésztéssel és méhésztel foglalkozó gazdák, akik termékeiket nem feldolgozva értékesítik (tejet, húst, tojást, méhészeti termékeket, gyapjút adnak el), sem az állattenyésztésből szerzett jövedelmük, sem pedig a már megkapott mezőgazdasági támogatásaik után nem kötelesek adót fizetni.

„Az adómentesség attól függetlenül érvényes, hogy a magánszemély váltott-e ki tevékenysége folytatásához működési engedélyt vagy sem” – magyarázta el Tánzos, hozzátéve, sem az értékesítésből származó jövedelem, sem pedig a közvetlen és a vissza nem térítendő támogatások után nem kell adót fizetni. Ez egyaránt érvényes a kistermelőkre, az engedéllyel rendelkező természetes személyekre, de az egyéni vállalkozások (úgynevezett PFA) és a magángazdaságok tulajdonosaira.

Szabad piac. Az adóhatóság mégsem fog kiszállni nyers termékeket értékesítő gazdákhöz

Az agrárminisztérium illetékesei emlékeztetnek, hogy azok a gazdák sem kötelesek adót fizetni, akik a 141-es mezőgazdasági intézkedés keretén belül sikeresen pályáztak és részesültek a projektenkénti 1500 euróban. Ugyanakkor mentesülnek az adózás alól azon farmerek is, akik a tej-, állatokat, mézet, méhé-

szeti termékeket, zöldséget, gabonát viszonteladóknak, kereskedőknek vagy a piacon adják el, esetleg vetőmagként értékesítik.

Tánzos Barna elmondta, a mezőgazdasági és a pénzügyi minisztériumok tovább egyeztetnek az agrártermelők adózását érintő problémák tisztázása érdekében. ◀

„Hamisítatlan” a lej

Hírösszefoglaló

► Két évvel ezelőtt a Romániában forgalomban lévő lejmennyiségből egymilliónként 3,6 darab bankjegy, tavaly pedig egymilliónként 3,9 darab bankjegy volt hamis – közölte tegnap egy pénzügyi bűnözésről szervezett konferencián a Román Nemzeti Bank (BNR) kormányzója. Mugur Isărescu elmondása szerint az eurót jóval gyakrabban hamisítják, mint a lejt: két évvel ezelőtt egymillió darab, különböző címletű euróból 63 darab volt hamis. „A hamisítás elleni küzdelem azonban soha nem ér véget, mindig résen kell lennünk” – mondta a kormányzó. A BNR adatai szerint 2010-ben összesen 2574 hamis bankjegyet szűrtek ki a

hatóságok, amely 18 százalékkal kevesebb volt, mint egy évvel korábban. A leggyakrabban a százalékos címletet hamisították. Isărescu szerint a nemzeti bankra nagy felelősség hárul a pénzmossa elleni küzdelem terén is. Mint mondta, a nemzetközi tőkepiaci liberalizálás, a különböző állami hatóságok közötti kommunikációs nehézségek kiváló terepet nyújtanak a pénzmossáknak. A kormányzó közölte, hogy a jegybank megtette az övintézkedéseket: felkérte a hazai pénzintézeteket, olyan informatikai rendszert építsenek ki, amelyek azonnal jelzik a gyanús pénzügyi tranzakciókat. „Ezeknek köszönhetően jelentősen visszaszorult a pénzmossa Romániában” – mondta Isărescu. ◀

Erősödik az euró

Tovább drágult tegnap az euró: a Román Nemzeti Bank (BNR) a péntekihez képest 11 banival magasabb árfolyamot jelentett be, így a közös európai fizetőeszközt 4,3794 lejes szinten váltották. A bankok egymás közti tranzakciójában az árfolyam átlépte a 4,38 lejes szintet is, de a többször hirtelen 4,39 lejes átváltással is kereskedtek. A pénzügyi szereplők azonban bizonyosra veszik, hogy a jegybank aktívan jelen van a valutapiacokon annak érdekében, hogy a lej értékvesztését megakadályozza. A *Ziarul Financiar* üzleti napilap ugyanakkor arról írt, hogy a BNR eddigi intézkedései erőtlenné bizonyultak ahhoz, hogy a lakosságot megvédjék a valutaárfolyamok ingadozásaitól. Ennek a veszélynek leginkább azok vannak kitéve, akiknek valuta alapú banki kölcsönt kell törleszteniük, ám mivel Romániában majdnem minden termék és szolgáltatás ára euróban van kifejezve, a lakosság zöme már-már „megszállottan” figyeli az árfolyam alakulását.

HIRDETÉS

ROMÁNIÁHOZ CÍMZETT LEVÉL

MINDENNAP ÍGY KÖSZÖNTSÜK EGYMÁST:
JÓ SZERENCSET! – MINT A SZÉP IDŐKBEN

A nevem David Cristian, 40 éves vagyok, Verespatakon születtem és itt nőttem fel. Házas vagyok, két gyermek apja. Tizenhat évet dolgoztam a verespataki bányában, amíg bezárt. Ezt követően egy ideig állás nélkül maradtam, de Veresvölgyben akadt egy munkahely. Sajnos, csak egy évet és pár hónapot tartott. Így ismét munkanélküli

maradtam. A kiegészítő béreket 2008-tól nem folyósítják...

2011-ben esélyem volt arra, hogy a Roşia Montană Gold Corporation ideiglenes szerződéssel alkalmazzon. Családom számára, és nekem is, fellélegzést jelentett. Mindenki örül, ha tisztességes munkával pénzt szerezhet.

Azért írok, hogy egy olyan ember öröme és reményét tolmácsoljam, aki nem kíván egyebet, csak dolgozni szeretne, hogy tisztességesen nevelhesse fel a gyermekeit. Azért, hogy reményünk ne vesszen el, kérem, támogassák a verespataki bányászatot.

Ha beindul a bányaterv, nem csak a helybeliek dolgoznak majd itt, hanem nagyon sokan mások.

Verespatakon mindig bányászatból éltek az emberek. Soha másból.

Cristian David

A VERESPATAK KÖRNYÉKIEK NEM KÍVÁNNAK MÁST, CSAK DOLGOZNI SZERETNÉNEK. Ismerd meg életük történetét a www.scrisoarecatreromania.ro honlapon! A verespatakiak kezdeményezése, a Roşia Montană Gold Corporation támogatásával.

Röviden

Folyóirat-bemutató
Csíkszeredában

A Hargita Megyei Kulturális Központ Pincetermében mutatják be március 22.-én, csütörtökön 18 órakor a *Pro Minoritate* folyóirat téli számát, amelynek tematikája: *Etnikai Térformáló tendenciák – kisebbségi építéset*. A lapszámot bemutatja Dr. Bodó Julianna kulturális antropológus, és jelen lesz a folyóirat főszerkesztője is, Kósa András László szociológus. Az est házigazdája Ferencz Angéla, a Hargita Megyei Kulturális Központ igazgatója.

Történelmi látképek

Újabb időszakos kiállítással várja látogatóit a Maros Megyei Múzeum, a marosvásárhelyi várban található Régészeti és Történelmi Múzeumába. A *Történelmi látképek* címet viselő fotótárlat Czajlik Zoltán, a budapesti Eötvös Loránd Tudományegyetem régészének Erdély régészeti és műemléki örökségét bemutató kutatási eredményeiből nyújt válogatást. A kiállítás megnyitójára március 22.-én, csütörtökön 14 órakor kerül sor a Régészeti és Történelmi Múzeum várban található kiállítótermeiben, a tárlatot Soós Zoltán múzeumigazgató nyitja meg.

Félezer hiányzó kötet

Latin, német és magyar nyelvű könyvek tűntek el a Teleki Tékából

Antal Erika

Befejezték a leltározást a Teleki Bolyai Könyvtárban, a hiányzó kiadványok, kötetek, dokumentumok listája hamarosan az interneten is olvasható lesz. A Maros Megyei Könyvtár egységeként működő Teleki Tékában 2011. március 14.-én kezdték el a leltározást, amelyet idén februárban befejeztek. Az 1967-ben tartott utolsó leltár óta 538 könyv, nyomtatvány, illetve dokumentum tűnt el, amelyek többsége 1900 utáni kiadás, illetve sok XVII. századi keltezésű is hiányzik, de XVI., XVIII. és XIX. századi nyomtatványoknak is nyoma veszett. Lázok Klára, a Teleki Téka osztályvezetője elmondta: az azért megnyugtató, hogy a páncceltérben őrzött ősnomtatványok, illetve a ritka kéziratok közül semmi nem tűnt el, de olyan egyedi példányok sem, amelyek pótolhatatlanok lennének. Monica Avram, a könyvtár igazgatója a tegnapi sajtótájékoztatón úgy fogalmazott, hogy nem történt meg a könyvek felértékelése, hiszen időigényes és költséges munka, amely során szemügyre kell

A könyvtár igazgatója, Avram Monica és a Teleki Téka osztályvezetője, Lázok Klára

A szerző felvétele

venni a nyomtatvány fizikai állapotát, a borító eredetiségét, a tartalmát, a bejegyzéseket, a beszerzés helyét, a tulajdonosok névsorát, valamint a példányszámot.

Arra a kérdésre, hogy mi történt a hiányzó kötetekkel, vagy kik a felelősek az eltűnésükért, a könyvtárigazgató azt válaszolta: a negyvenöt év alatt sok mindent történhetett, ezért nem vádolható senki addig, amíg

a rendőrség nem zárja le a nyomozást és pontos információkat nem ad az ügyre vonatkozóan.

A hiányzó nyomtatványok latin, német és magyar nyelvűek, közöttük történelmi, földrajzi, nyelvészeti, irodalmi, tudományos munkák, térképek találhatóak. „Amikor elkezdtük a leltárt, nem gondoltuk, hogy ekkora a hiány. Akkor csak egy szokásos,

de már régóta esedékes leltárt akartunk megejteni” – magyarázta Lázok Klára. A teljes felújítási munkálatok befejeztével, a leltár utáni helyreállítást követően a tervek szerint szeptember 1-én nyitja meg kapuit újból az intézmény.

A 210 éves Teleki Téka a napokban Magyar Örökség Díjban részesült, mint a kultúra egyik kiemelkedő fontosságú intézménye. ◀

Thália napjára készülnek

ÚMSZ

Ősbemutatóval készül a Színházi Világnap megünneplésére a Marosvásárhelyi Nemzeti Színház Tompa Miklós Társulata. Medgyessy Éva *Rekviem egy hazáért* című kamaradramáját Kovács Levente rendezi. Szereplők: Kilyén Ilka és Makra Lajos, díszlet- és jelmeztervező: Szabó Annamária. Az előadásra 2012. március 27.-én, kedden este fél 8-tól kerül sor a Kisteremben. Az előadás előtt elhangzik a 2012. évre szóló színházi világnapi üzenet. Az előadást követően nyilvános beszélgetésre kerül sor a Színházi Világnap kapcsán, melynek vendége Bereményi Géza rendező, a budapesti Thália és Mikroszkóp Színházak igazgatója. Házigazda: Gáspárik Attila, a Marosvásárhelyi Nemzeti Színház vezérigazgatója. 1957. március 27.-én volt a Párizsban működő Nemzetek Színházának évadnyitója. 1961 óta ezen a napon ünnepli a Színházi Világnapot, amelynek célja, hogy felhívja a figyelmet a színházművészet fontosságára, tisztelegjen a színházi dolgozók előtt, kérje a közönség szeretetét és támogatását. Ezen a napon köszönjük a színészeket. ◀

HIRDETÉS

szentgyörgynapok 2012

április 21-29.

Republic Hooligans

Holdviola

OMEGA 50

Boban and Marko Markovic Orchestra

Iris & Felicia Filip

ALMA Együttes Taxi

Irigy Hónaljmirigy

www.szentgyorgynapok.ro

Találkozások a Reflexen

T. Koós Imola

Mint minden jól szervezett színházfesztiválon, a Sepsiszentgyörgyön zajló Reflex 2 Nemzetközi Színházi Biennálén is alkalmuk van az érdeklődőknek személyesen, „civilben” találkozni a színészekkel, alkotókkal, és kifaggatni őket a kulisszatitkokról. És mint minden fesztiválon, a Reflexen is ez az est legizgalmasabb része, így érthető, hogy a Gyárfás Jenő Képtár nagyterme minden este megtelik színházrajongókkal, még akkor is, ha ezek a beszélgetések sokszor éjfél utánig is kinyúlnak.

Az egyik legérdekesebb találkozás kétségkívül a berlini Rimini Protokoll társulat és a kairói Goethe Intézet *Radio Műezzin* című előadásának szereplőivel történt. A produkció, ahogy elcsépelet fordulattal mondani szokás, „feszégeti a műfaj határait”, ugyanis nem dráma. „Ez nem komédia és nem tragédia, hanem az én életem” – mondta egyszerűen az egyik szereplő, aki foglalkozására nézve műezzin, vagyis az a személy, aki egy muszlim közösségben naponta ötször éneklő hangon imára szólítja a híveket. Az előadásban valódi kairói műezzin állnak a színpadon mindenféle színesi játék nélkül, és tárgyilagosan mesélik el életüket, hétköznapjaikat. A közléseket hátuk mögé vetített fotók, videofelvételek támaszt-

ják alá, mintha valaki a családi fotóalbum képeit magyarázná új ismerősének, a színpadot pedig imaszőnyeg borítja, mert a műezzinnek számára ez is a hétköznapok része és szívesen megmutatják nekünk, európai nézőknek, hogyan szoktak ők imádkozni.

Egy, számunkra csak híradókból ismert világ demitizálása ez a darab, és én kicsit úgy éreztem, hogy a kultúrák közti előítéletek lerombolását célzó misszió is egyben. „Azt akartuk, hogy a nyugati nézők lássák: teljesen normális emberek vagyunk” – mondták a beszélgetésen. A felvételek Kairót még véletlenül sem „turisztikai fényben” tárják elénk: zsúfolt utcákat, forgalmat látunk, körülbelül azt, amit a munkába menő ember lát a busz ablakából egy akár milyen hétköznapon. Egyszerű lakások egyszerű kanapéban gyermekek ülnek, fotók munkatársakkal, fotók katonatársakkal, fotók külföldi munkautról (a legtöbb műezzinnek van egy polgári, „megélhetési” foglalkozása is).

A darab apropója egyébként, hogy az egyiptomi forradalom óta a kormány kilátásba helyezte, hogy a sok ezer műezzin énekét felváltja egyetlen, rádión sugárzott műezzin-hangra. Lehetne tehát ez a fölöslegessé válás, az automatizálódó világ, az elidegenedés, a peremre szo-

ulás drámája, de mégsem az. A szereplőknek sokkal fontosabb saját maguk vállalása, mint hogy beleszóljanak a kívülről érkező folyamatokba. Olyannyira, hogy feliratok futnak a vetítővászonon: a műezzin nem mutathatja a cipője talpát a közönségnek, a videofelvételeken nem lehetnek kutyák és szamárak, stb.. A találkozóan aztán fény derült a felirat okára: a német rendező, Stefan Kaegi több utasítását is meg kellett tagadniuk a muszlim szabályok miatt. Így aztán nem ettek és nem dominóztak a színpadon, viszont elmondták, hogy a napi öt ima időpontjait mutató speciális óra Kínában készült, egyikük traktorja meg Romániában. „Szólt a szomszédom előre, hogy az európaiak minden szakállas egyiptomit egyformának látnak, fel sem fog tűnni, hogy én nem ő vagyok” – mesélte egyikük, aki szomszédját helyettesítette Szentgyörgyön, mert az megbetegedett.

„Noha nem szántuk viccesnek, örülünk, ha derül a közönség. A nevetés egyébként a kultúrák közti különbségek legjobb mutatója: minden közönség más-más kijelentéseinken nevet” – mondták a kairóiak, akik bevallották: nemcsak ők igyekeznek megváltoztatni a nyugatiak véleményét a muszlimokról – a turnék során nekik is javult a véleményük az európaiakról. ◀

Filmcsemegék Szebenben

Zsigmond Júlia

► Ünnepek sorát koronázta meg az erdélyi magyar filmkreációkból és a magyarországi sikerfilmekből készült válogatás a vasárnap este véget ért Magyar Filmnapokon Nagyszebenben. A helyi Magyar Kulturális Iroda ötödik születésnapján vetítették a *Macskafogó* és a *Mátyás, Mátyás* animációs játék- illetve dokumentumfilmeket, valamint a *Bahrta!* (*Jó szerencsét!*) című alkotásokat, melyek több nemzetközi filmfesztiválon díjat nyertek. Március 15-én Bereményi Géza gróf Széchenyi Istvánról szóló nagyszabású történelmi filmjét, a *Hidembert* tekinthette meg a közönség, ezzel emlékezve az 1848-as eseményekre. A népszerű, már-már klasszikusnak számító filmek mellett (mint a *Valami Amerika* vagy az erdélyi filmgyártás nehézségeit szatirikus jelleggel ismertető *Antigoné – avagy Erdélyben, filmet, együtt*) vászonra kerültek kevésbé ismert, újabb alkotások is. A közönség összeállítást láthatott a Duna Műhely Alkotótáborban készült rövidfilmekből is, a Filmtett Kiadó két új könyvének bemutatóján pedig izelítőt kapott a kolozsvári filmgyártás 20. század eleji történetéből.

A szervező HÍD – Szebeni Magyarok Egyesülete elnöke, Serfőző Levente lapunknak el-

Az „Antigoné – avagy Erdélyben, filmet, együtt” című film nagy sikert aratott a Nagyszebeni Magyar Filmnapokon

mondta: a kiállítás-megnyitókával, könyvbemutatókkal és szakmai beszélgetésekkel átszőtt vetítéssorozat egészére visszatekintve sikeresnek véli a rendezvényt. „A hét elején ugyan még csekély számban ültek a vászon elé, az érdeklődés azonban egyre fokozódott” – mondta az ÚMSZ-nek. Több filmet a közeli falvak lakóihoz is elvittek, így Vízaknára, Medgyesre, Szentá-

gotára, Szakadára, Mihályfalvára. Ugyanakkor a rendezvényt sikerült összeegyeztetni a január 26. és március 29. között, csütörtökönként zajló TIFF Filmsték programjával is. Ennek köszönhetően a Magyar Filmnapok közönsége a nagy sikerű Katalin Varga koprodukciós játékfilmet is megnézhetette.

A sokszínű repertoár nem csak a magyar anyanyelvűeket

csábította, hisz minden filmet elláttak román, esetenként angol felirattal, így a város filmművészetek iránt fogékony lakossága együtt csemegézhetett. Naponta két-három vetítésre várták a közönséget elsősorban dokumentum-, de amellet animációs- és játékfilmekkel is, különböző korosztályokat, érdeklődést és ízlésvilágot megcélózva. ◀

Kettős tükrök

A múlt héten Dan Diaconescu szegénytelevízióját 3 órással „elsötétítéssel” büntette az Országos Audiovizuális Tanács, mert tiltott időszakban kampányolt az önjelölt népvészér, országmegváltó és tévétulajdonos pártja érdekében. A baj azonban az, hogy az OTV élethosszig tartó szellemi elsötétítéssel bünteti azokat, akik arra adják a fejüket, hogy kövessék a demagóg csatornán nap mint nap ellenőrizetlen igazságokat terjesztő és emberi gyalóságokat kihasználó manipulátorok tevékenységét. A szólásszabadság jegyében szabad útja van a nemzeti méretű agymosásnak is. Úgy néz ki, hogy tilos rágalmozni, tilos a fennálló politikai hatalmat közvetlenül veszélyeztető adásokat sugározni, ám szabad tömegeket hamis információkkal „bevetetni”, és megengedett az elmék és szellemek média által történő megrablása is. Még szerencse, hogy fogyóban az ország lakossága, így kevesebb lélek vesz kárba...

(prier)

Röviden

Március végén indul a Médiabefutó

Március utolsó napján, Marosvásárhelyen indul a Médiabefutó erdélyi tehetségkutató 2012-es kiadása – köztölték tegnap a szervezők. Az öt éves szünet után visszatérő rendezvénysorozat alatt nyolc erdélyi városban bizonyíthatják a magyar fiatalok tehetségüket, a legjobbak pedig a május 13.-i országos döntőben versenghetnek az értékes díjakért. Akárcsak a korábbi években, most is három színpadi kategóriában versenyezhetnek a tehetségek: ének-zene, tánc illetve színpadi jelenet-versmondás-próza-mondás kategóriában. A vetélkedő ezenkívül egy nem színpadi kategóriát is magába foglal: a DJ Remix kategóriában az idén 25 éves születésnapját ünneplő Role zenekar egy dalát lehet remixelni. A Médiabefutó 2012. helyi szakaszaira tegnap indult a jelentkezés a www.mediabefuto.ro oldalon. A rendezvényt idén is az RMDSZ és a Transindex szervezi.

Aranytoll-díj Tomcsányi Máriának

Életműdíjnak számító Aranytollat vehetett át Tomcsányiné Jakab Mária a Magyar Újságírók Országos Szövetsége és Választmányának döntése alapján – közölte a MÚOSZ. Tomcsányi Mária pályája 1972-ben indult Bukarestben, ahol előbb rádiós majd televíziós műsorvezető-szerkesztőként, hírbemondóként, majd kulturális rovat-szerkesztőként dolgozott. Miután 1985-ben a magyar tévéadást és az erdélyi magyar rádióadásokat egyik napról a másikra leállították, szerkesztősegeiket felszámolták, Tomcsányi Mária az egyetlen magyar nyelvűként megmaradt a médiaközpontnál, a *Bukaresti Rádió* magyar nyelvű adásánál folytatta munkáját. Nevéhez fűződik a magyar tévéadás rendszerváltást követő újjáalapítása, néhány volt munkatársával, az egykori szerkesztőség tagjaival közösen indították új útjára.

Péter Árpád

Médiagnózis

A legyőzött tévénézők

Nem tudtam, sírjak-e bánatomban, vagy éppenséggel tomboljak örömben, amikor elolvastam a szombat (márc. 17.) estére vonatkozó hazai tévénézettségi statisztikát. A paginamedia.ro által közölt felmérés egyértelműen bebizonyította, hogy már nincs sok hátra...

Nincs sok hátra odáig, hogy teljesen lehülyüljön a társadalmunk, odáig, hogy a totális tévéfüggőség úgy átprogramozza az embereket, hogy képtelenek legyenek helyes, morális döntéseket hozni, de akár odáig is, hogy egyáltalán képesek legyenek fellátni a foteleikből.

A „nagy hír”, mely szó szoros értelmében mellbevágó az, hogy szombat este Dwayne „The Rock” Johnson kiütéssel legyőzte mind az Antena 1, mind pedig a TVR 1 tévécsatornákat. A Pro TV-n közvetít-

tett, filmnek is gúnyolt közhelyes bunyóbemutató (Az Amazonas kincse, 2003) nézettsége jóval meghaladta mind az Antena 1 által közvetített *Smerlek valahonnan* (Te cunosc de undeva) című „quiproquo”-féle zenés műsor, mind pedig a TVR 1-en frissen induló *Sztárgyár* (Fabrica de staruri) nevű tehetségpromováló műsor nézettségét. Míg a Pro TV-n futó, logikát, erkölcsöt és főleg szépirodét szétlő-rúgó Dwayne kigyúrt pofacsontjára kb. 685 ezer néző volt kíváncsi, és az Antena 1 improvizált mulatójában fellépő, hírességek bőrébe bújó, kisléptekű danolászókat kb. 599 ezer ember bámulta, addig a Pro TV és az Antena 1 tehetségkutató műsorainak konkurenseként elindított *Sztárgyárt* még az Acasă TV, az Antena 3 és a Kanal D is megelőzte, így a közszolgálati adón köz-

vetített „csillagfaragásra” alig 153 ezer ember csorgatta a nyálát. Úgy néz ki tehát, hogy egyértelműen vereséget szenvedett a kereskedelmi adók műsorpolitikáját másolni próbáló TVR 1, emellett meg a hazai nézőközönség újabb életképtelenségi bizonyítványt zsebelt be azért, hogy a tévé mellett voksolt ahelyett, hogy elmentek volna sétálni, társasjátékozni vagy, ne adj’ isten, szaladni. A tévé relatíve olcsón szolgáltat örömet, és az anyagilag kiszolgáltatott, apró örömeik iránt (is) sóvárgó romániai társadalom kiváló „grund” a televíziós reklámhelyezők számára. A hibásan nevelt, nem eszmék és távlatok szellemében szocializálódott hazai emberek legnagyobb százalékának keservesen meg kell küzdenie a mindennapiért, tehát a mindennapi szellemi győ-

nyörökért is véres harcot kellene folytatniuk. Ehelyett azonban beérik azzal, hogy lehevernek az agysíkító sikképernyők elé, és nem vesznek részt aktívan saját lelki örömeik „előállításában”. Azonban ha már oda jutott kies hazánk telespektátor-közönsége, hogy egy bunyós film, egy gagyi szórakoztató zenés adás meg egy, készen kapott ötlet alapján klónozott „sztárkészítő” műsor verseng a kegyeikért, akkor bizony bátran állíthatjuk, hogy ezek az emberek már kiléptek saját életükből, és nem azon fáradoznak, hogy minél árnyaltabbá, gazdagabbá tegyék lelküket és világméjüküket, hanem beérik a tévé által szállított olcsó mítoszok iránti sóvárgással.

Román reklám magyar médiában

Zs. J.

► A romániai magyar sajtótermékeket kívánja megszólítani a napokban nyilvánosságra hozott hirdetési ajánlatával a Goldbach Media (korábbi nevén Arbo Media) reklámközvetítő ügynökség. A hivatalos közlés szerint a helyi reklámpiacot megcélzó cég abból a megállapításból indul ki, hogy a romániai magyar helyi közösségek többnyire csak magyar nyelvű újságot olvasnak, magyar nyelvű rádiót hallgatnak és magyar nyelvű tévét néznek, ezért lehetővé szeretnék tenni, hogy e médiu-

mok reklámfelületein megjelenhessenek az eddig csak román nyelven közzétett információk is. A bukaresti székhelyű ügynökség több mint száz terméket képvisel az országos piacon, a magyar ajkú potenciális fogyasztóknak viszont csak egy szűkebb rétegéhez jut el ezek híre.

„A Goldbach Media kinyilvánított célja az, hogy kapcsolatot teremtsen a reklámügynökségek és a helyi médiacsatornák közt” – magyarázta lapunknak Fazakas Antal Csilla projektfelelős, az *Új Magyar Szó* korábbi marketingmenedzsere. Szolgáltatásaik közé tartozik a

portfólió alapján történő fordítás, népszerűsítés, közvetítés. A cég tevékenysége öt székelyföldi magyar televízió-, valamint hét erdélyi rádióadót és ugyancsak hét magyar nyelvű újságot érint, köztük egyetlen romániai magyar országos napilapként az *Új Magyar Szót* is.

Fazakas Antal Csilla lapunkat ugyanakkor arról tájékoztatta, hogy a Goldbach Media vezetőinek szándékai közé tartozik a projekt bővítése, a magyarországi médiát is bevonva annak alapján, hogy mit követ inkább figyelemmel a romániai magyar lakosság. ◀

INGYENES APRÓHIRDETÉSI SZELVÉNY

Név:.....
Cím:.....
.....
tel.:.....

A hirdetés szövege (max. 80 szó)

.....
.....
.....

Mi egyszeri alkalommal ingyen közöljük apróhirdetését.
Postacím: 030032, București, Lipsani nr.29-31, O.P. 15, C.P. 40
* A kedvezményt csupán magánszemélyek vehetik igénybe, magáncélú hirdetések közzétételére.

SZERDA
2012. március 21.

A nap filmjei

TV2, 13.10
A titokzatos Schut

Kara Ben Nemi, a németországi kalandor elindul, hogy felkutassa a Schutnak nevezett hitvány rablót, aki Montenegro lakosait terrorizálja. Kara a barátai segítségével kel útra, hogy a bandita nyomára bukkanjon, miközben sok veszély leselkedik rájuk és rá kell, hogy jöjjenek, hogy folyton Schut és az emberei próbálnak meg az életükre törni.

DUNA TV, 22.05
Kiáltás szabadságért

Két felejtethetlen ember felejthetetlen barátsága. A feszültséget és terrort, amely a mai Dél-Afrikát jellemzi, megrendítő erővel tárja elénk Richard Attenborough filmje a fekete polgárjogi harcosról, Steve Bikoról és a liberális fehér újságíróról, Donald Woodsról, aki az életét teszi kockára azért, hogy Biko történetét a világ elé tárja.

Pro Tv, 22.30
Rendőrákadémia 4.

Bár a Rendőrákadémiáról továbbra is özönlenek a vidám, ámde ügyefogyott közrendőrök, Lassard parancsnok mégis úgy véli, a közbiztonság érdekében ideje a civileket is bevetni. A civilképző program jelentős politikai és médiatámogatással el is indul. Ennek az örök rivális, Harris hadnagy örül talán a legjobban, hiszen a renden örökös amatőr rendőrök esetlenkedései elől senki sincs biztonságban.

KOSSUTH RÁDIÓ

9.40 8 és fél **10.00** Napközben **12.05** A Hely **12.30** Vendég a háznál **12.57** Harangszöveg **13.00** Déli krónika **13.30** Magánhangzó **14.04** Rádiószínház **14.30** Tebenned bíztunk **15.05** Arcvonások **16.05** Közlelő **18.30** Krónika **19.00** Közéleti ütköző **21.30** A nap történései **23.25** Esti beszélgetés

BUKARESTI RÁDIÓ

magyar nyelven a regionális stúdiók középhullámú adásában **15.00** Híradó, kommentár **15.20** Magyar zenei lexikon **15.30** Közbeszéd - közéleti talk-show

MAROSVÁSÁRHELYI RÁDIÓ

11.00 Hírnegyedóra, Sport, Rádióújság **12.00** Híradás **12.15** Miben segíthetünk? **13.05** Zenés üzenetek **14.00** Délutáni váltás **15.00** Híradás Kultúrpresszó, Könyv- és lemeztéka **16.00** Híradás, Sport, Rádióújság **17.00** Híradás **17.15** Gazdasági magazin, Összhang **17.55** A nap hírei röviden

KOLOZSVÁRI RÁDIÓ

2.00 Éjszakai váltás **8.00** Hírek **8.10** Hangoló, Meditáció: baptista műsor **9.50** Hírek, műsorism. **15.00** Slágeróra **16.00** Hírek **16.15** Vendég a Stúdióban **17.00** Nap-óra **17.30** Jazzmagazin **17.55** Hírek, műsorismertető

DUNA TV

7.30 Híradó
7.35 Srpski Ekran
8.00 Kárpát Expressz
8.30 Híradó
8.35 Kultikon (ism.)
9.30 Híradó
9.35 Közbeszéd (ism.)
10.05 Önök kérték! (ism.)
11.00 Család-barát
11.50 1 könyv
12.00 Nyelvőrző (ism.)
12.30 Térkép (ism.)
13.02 Híradó
13.20 Kíváncskosár
15.15 Akadálytalanul (ism.)
15.40 Afrika gyöngyszeme: Namibia
16.05 Sírjaik hol domborulnak... (ism.)
16.35 Talpalatnyi zöld (ism.)
17.10 Magyar elsők
17.25 Ázsia apró hősei
18.20 Kisváros (sor.)
19.00 Híradó
19.30 Közbeszéd
20.00 Térkép
20.30 Fejezetek a magyar kereszténység történetéből
21.00 Kultikon
21.50 Hírek
21.55 Dunasport
22.05 Kiáltás szabadságért (angol filmdráma, 1987)
0.35 Új régi hang
1.35 Liszt Ferenc Kamarazenekar játszik

m1

6.55 Ma Reggel
10.00 A Silla királyság ékköve (dél-kor. sor.)
11.05 Magyarország, szeretlek!
12.15 Útravaló
12.30 Átjáró
13.01 Híradó délben
13.25 Hrvatska kronika
13.55 Ecranul nostru
14.25 Hungaria, Európa rejtett kincse
14.45 Marslakók (magyar sor.) (ism.)
15.15 Gasztroangyal
16.10 Angyali érintés (amerikai sor.)
17.00 Veszélyes szerelem (amerikai sor.)
17.45 MM
A megoldások magazinja
18.40 Everwood (am. sor.)
19.30 Maradj talpon!
20.30 Híradó este
21.00 Sport hírek
21.10 Marslakók (magyar sor.)
21.40 Kasszasiker (am. vígj. sor.)
22.30 On the Spot
23.25 Az Este
0.00 KorTárs
0.30 Szeptember 11. - A terror napja (dok. f.)
1.30 Zegzugos történetek
2.00 Everwood (am. sor.) (ism.)
2.45 MM (ism.)

m2

6.55 Ma Reggel
10.00 Tudástár
10.25 Hagyományok őrzői
10.30 Rejtélyek Tesz-Vesz városban
10.55 MacGyver (sor.)
11.45 Felfedező úton a Robinson család (sor.)
12.10 A Nyereg Klub (auszt. sor.)
12.35 Lizzie McGuire (am. sor.)
13.01 Híradó délben
13.19 Sport hírek
13.25 Fötér
14.55 English 4U
15.20 Magyar válogatott
16.15 Família Kft. (sor.)
16.40 MacGyver (sor.)
17.30 Felfedező úton a Robinson család (sor.)
18.00 A Nyereg Klub (auszt. sor.)
18.25 Lizzie McGuire (am. sor.)
18.45 Anya, az állatorvos (német sor.)
19.35 Esti mese
20.15 Veszélyes szerelem (sor.)
21.00 Híradó este
21.30 Rocca parancsnok (ol. sor.)
22.25 Maradj talpon!
23.20 Tudorok (ír-kan.-am. sor.)
0.10 Angyali érintés (am. sor.)

RTL KLUB

7.05 Jó reggelt, skacok!
Benne: Boci és Pipi, Star Wars
- A klónok háborúja, A tini nindzsa teknőcök újabb kalandjai
8.35 Reflektor Reggel Sztármagazin
8.50 Reggeli
- Csak csajok
9.25 A szerelem rabjai (arg. sor.)
10.20 Második esély (am.-mex.-kol. sor.)
11.25 Top Shop
13.05 Asztro Show
14.10 Trükkös halál (kan.-am. akció sor.)
15.10 Sarokba szorítva (am. sor.)
16.10 Döglött akták (am. krimisor.)
17.20 Marichuy
- A szerelem diadala (mex. sor.)
18.20 Teresa (mex. sor.)
19.30 RTL Klub Híradó
20.05 1 perc és nyersz!
21.10 Fókusz
21.45 Barátok közt (magyar sorozat)
Közben: RTL-hírek
22.20 Legyen Ön is Milli-omos!
21.30 Házon kívül
0.05 XXI. század
0.40 Reflektor
0.55 Ments meg! (am. sor.)

TV2 TV 2

7.25 Tények Reggel
8.00 Mokka
10.20 Stahl konyhája
10.25 Babapercek
10.30 Teleshop
11.35 EZO.TV
13.10 A titokzatos Schut (NDK-francia-jug. kalandf., 1964)
15.20 Marina (mex.-am. sor.)
16.20 Rex felügyelő (osztrák-olasz krimisor.)
17.20 La Pola (kolumbiai drámasorozat)
18.20 Update Konyha
18.25 Tiltott szerelem (török sor.)
19.30 Tények
20.35 Aktív
A TV2 magazinja
Utána: Skandináv lottó sorsolás
21.00 Jóban Rosszban (magyar sor.)
22.20 Doktor House (am. sor.)
Közben: Kenősorsolás
23.20 Született feleségek (am. vígj. sor.)
Közben: Kenősorsolás
0.20 Én is szép vagyok
0.50 Aktív (ism.)
1.20 Tények Este
1.55 EZO.TV
2.30 Doktor House (am. sor.) (ism.)
3.20 Született feleségek (ism.)

HÍR TV

7.30 Lapzártá
8.00 Híradó
9.05 Rájátszás (ism.)
10.05 Versus (ism.)
10.30 Globál (ism.)
11.00 Híradó
Friss napi információk
11.30 Zöld övezet (ism.)
A hírTV környezetvédelmi magazinja
12.05 Stopper (ism.)
12.30 GyógyHír (ism.)
Egészségügyi magazin
13.00 Déli híradó
13.45 Közvetlen ajánlat
14.05 Lapzártá (ism.)
Vitamásor újságírókkal
14.30 Paletta (ism.)
15.05 Vetítő (ism.)
15.06 Zsolnayék kapcsos könyve (dokumentumf.) (ism.)
16.00 Híradó
Friss napi információk
16.30 Panaszkönyv (ism.)
17.05 Ősök tere (ism.)
17.30 Paletta
18.00 Híradó
18.20 Iskolapédia
18.30 Retrográd
20.00 Híradó
21.05 Rájátszás
22.00 Híradó 21
22.35 Lapzártá (ism.)
23.00 Híradó
Friss napi információk
23.30 Ikon
0.05 Rájátszás (ism.)

TVR 1

7.00 Reggeli híradó
8.00 Románia napról napra (I)
10.10 Titkok a palotában (s)
11.25 Túl a hírnéven
12.30 Játsszák és érdekek
12.25 Sztárgyár
12.45 Az eltévedt lovas legendája (ism.)
14.00 Híradó, sport
14.45 Teleshopping
15.30 Emberek, mint mi
16.00 Együttélés
16.50 Alagút a szabadság fele (olasz-magyar filmdráma)
17.40 Az eltévedt lovas legendája (s)
18.53 Híradó, időjárásjelentés
20.00 Híradó plusz - a nap válaszai
20.50 Sztárgyár
21.10 Megtartani mindenáron (amerikai thriller, 2001), 2. rész
22.40 Táncoló szerelem (francia-svájci film, 2007)
0.25 Alagút a szabadság fele (olasz-magyar filmdráma) (ism.)
1.20 La vie en rose (ism.)
2.00 100%-ban garantált
2.55 Az én Európám (ism.)

TVR 2

7.00 Teleshopping
8.10 A kortalan hős (ausztrál filmdráma, 1994) (ism.)
9.45 Adrenalitica
11.00 Vallomások (ism.)
12.00 Biznisz óra (ism.)
13.00 Késhegyen (ism.)
14.00 Teleshopping
14.35 Együtt Európában
15.30 Teleshopping
16.00 Caterina és a lányok (olasz sorozat)
17.00 Vallomások
18.00 Hírek, Sport
18.20 A Vadmacska kanyon foglyai (amerikai-kanadai kalandfilm, 1998)
20.00 Sztárgyár - verseny show
20.30 Biznisz óra
21.30 Késhegyen
22.30 Hírek, Sport, időjárásjelentés
23.30 Sztárgyár - verseny show
0.00 Esküdt ellenségek (amerikai krimisorozat)
0.55 Légy formában
1.25 Caterina és a lányok (olasz sorozat) (ism.)
2.15 Sztárgyár (ism.)
2.45 Biznisz óra (ism.)
3.40 Késhegyen (ism.)

PRO TV

6.00 Happy Hour (ism.)
7.00 Pro Tv hírek, Sport
10.00 Lois és Clark (amerikai sor.) (ism.)
12.00 Fiatal és nyugtalan (amerikai sor.)
13.00 Pro Tv hírek, Sport
14.00 Végzetes csók (amerikai-kanadai filmdráma, 2008)
16.00 Fiatal és nyugtalan (amerikai sor.)
17.00 Pro Tv hírek, Sport, időjárásjelentés
17.45 Happy Hour - szórakoztató műsor
19.00 Pro Tv hírek, sport, időjárásjelentés
20.30 Román Komédia Társaság
22.00 Pro Tv hírek, sport, időjárásjelentés
22.30 Rendőrákadémia 4.: Zseniális amatőrök az utcán (amerikai vígjáték, 1987)
0.30 Pro Motor - sport magazin (ism.)
1.00 Apropos Tv
2.00 Pro Tv hírek, Sport, időjárásjelentés
3.30 Rendőrákadémia 4.: Zseniális amatőrök az utcán (ism.)

ANTENA 1

6.00 Híradó, Sport, időjárásjelentés
8.00 Reggeli matiné
- Razvan és Dani műsora
10.00 Sajtószemle
- Mircea Badea műsora
10.50 Menyasszony a fiannak
- reality show
Mirela Boureanu Vaida műsora
11.30 Csillagháló - új szerez (ism.)
13.00 Híradó, Sport, időjárásjelentés
14.00 Menyasszony a fiannak
- reality show
16.00 Híradó, Sport, időjárásjelentés (live)
17.00 Közvetlen hozzáférés - talk show
Simona Gherghhe-vel
19.00 Híradó, Sport, időjárásjelentés (live)
20.20 Kikezdesz a szökevényekkel?
- Dan Negru szórakoztató műsora
21.50 Mr. Bean (angol vígjáték sorozat)
22.15 Híradó, Sport, időjárásjelentés (live)
23.00 Egy bűnös show
- Dan Capatos műsora
1.00 Office (amerikai sorozat)

PRIMA TV

7.00 Mindent az anyákról (ism.)
8.00 A skorpió megszédítése (ism.)
9.00 Teleshopping
9.30 Szívek találkozása (ism.)
10.30 A médium (amerikai krimisor.)
11.30 Teleshopping
12.00 Senki sem tökéletes (román sorozat)
12.30 Senki sem tökéletes (román sorozat)
13.00 Teleshopping
13.30 Kandikamera
13.45 Teleshopping
14.15 Szívek találkozása (indiai sor.)
15.00 Mindent az anyákról
16.00 A cseresznye a tortán
17.00 Lököttek (román sor.) (ism.)
18.00 Hírek
19.00 Sport
19.30 Titkos szerelmek (sor.)
20.30 Kötekedők krónikája - új szezon
22.15 Lököttek (vígjáték sorozat)
23.15 Focus Monden
23.45 Egy sorozatgyilkos naplója (amerikai thriller, 2008)
1.30 Hírek (ism.)
2.30 Teo - talk show (ism.)

DISCOVERY

6.30 Ötödik sebesség
7.00 Amerikai hotrodok - Hildebrandt
8.00 Autókereskedők - MGB GT
9.00 Hogyan készült? (ism.)
10.00 Sci-Fi tudomány: Az örültség fizikája
10.30 Hogyan csinálják?
11.00 Állítólág...
12.00 Megvilág - Dubai
13.00 Autókereskedők - MGB GT
15.00 Újjáépítők
16.00 Hogyan készült?
16.30 Hogyan készült? Vegetáriánus kaviárok,

luxus vitorlás hajók
17.00 A túlélés törvényei - Műhelytitkok
18.00 A túlélés törvényei - Zambia
19.00 Autókereskedők - Chevy teherautó, VW T2 Panel Van
21.30 Hogyan készült?
22.00 A túlélés törvényei - Moab sivatag
23.00 Mocsári favágók
0.00 Stan Lee bemutatja: szupermenek a valóságban
1.00 Autókereskedők
2.00 Miami alvilág
3.00 A túlélés törvényei

VIASAT 3

10.55 Őrjító szerelem (am. filmdráma, 1989)
12.55 A dadus (sorozat)
13.55 Amerikai mesterszakács (ismétlés)
14.55 Monk (ismétlés)
16.40 CSI: A helyszínelők (sorozat)
17.35 Esküdt ellenségek (am. sorozat)
18.35 Gyilkos számok (sorozat)
19.30 Amerikai mesterszakács
20.30 Jóbarátok (ismétlés)
21.25 Két pasi (ismétlés)
22.20 Éden Hotel 2.
23.20 Szégyentelenek (amerikai sorozat)

SPORT.RO

7.00 Sport.ro Hírek
10.00 Pontos sportidő
12.00 Sport.ro Hírek
13.00 Sport.ro Hírek
13.10 Pontos sportidő
14.10 Pontos sportidő
15.00 Prosport óra
16.00 Sport.ro Hírek
16.30 Pontos sportidő
18.00 Sport.ro Hírek
19.00 Pontos sportidő
19.05 Információk
20.00 Pontos sportidő
20.05 Wipeout (live)
22.00 Boxbuster
23.00 Sport.ro Hírek

ACASĂ

9.15 Titkok a múltból (sorozat)
10.45 Elárult lélek (sorozat)
12.15 Eva Luna (sorozat)
14.30 Esmeralda (sorozat)
15.30 Érzéki ölelések (sorozat)
16.30 Igaz történetek
17.30 Titkok a múltból (sorozat)
19.30 Elárult lélek (sorozat)
20.30 Eva Luna (sorozat)
22.00 Éjszakai történetek
22.30 Elátkozott szerelem (sorozat)
23.30 Hét bűn (brazil sorozat)
0.30 Igaz történetek (ismétlés)

FILM+

8.05 Televíziós vásárlás
11.10 Az emberrablás (amerikai-német film)
12.55 Az elnök zsoldosa (am. film)
14.00 Az elnök zsoldosa 2.: Végveszélyben (am. akciófilm)
16.25 Én, a robot (am. akciófilm)
18.30 Kidobós: Sok flúg disznót győz (am.-német vígjáték)
20.15 Osztrályal (am. vígjáték)
22.00 Égető bizonyíték (am. krimi)
23.45 Bérgyilkos a szomszédomban (kan.-am. vígjáték)

KANAL D

8.45 Pilótafeleségek
10.00 Kedves barátnőm - szórakoztató műsor
12.30 Kanal-D Hírek
13.15 Légy az enyém - reality show
14.45 Teleshopping
15.15 Egy lépés a boldogságig (török sorozat)
16.45 Célpontban
18.45 A nap híre
19.00 Kanal-D Hírek
20.00 Akarsz milliommos lenni? - verseny show
21.00 Véletlen anya (ism.)
22.30 Cancan TV
0.30 Kanal-D Hírek (ismétlés)

ETV

10.00 Lakatos Iván: Üvegvilágom
10.30 Kárpát Expressz
16.00 Híradó
16.15 Metszet
16.35 Kárpát Expressz
17.00 Átjáró
17.30 Híradó
17.40 Izelítő
14.45 Kalendárium
17.55 Könyvajánló
17.57 Életképek
18.00 Néptánc
18.30 Híradó
19.00 Hitélet
20.00 Székelyföld Magazin
21.30 Hitélet
21.30 Híradó
22.00 Barbarossa, a hangszerkészítő
22.30 Híradó
23.00 Napraforgó

Március 20., kedd

Az év 12. hete és 80. napja, hátravan 286 nap

Holnap a **Klaudia** és a **Mór** nevéük ünnepe. A Klaudia a Klaudiusz férfinév női párja. A Mór a latin Mauritius névből származik, ami a Maurus továbbképzése, a jelentése mór, szerencsén. Holnap **Benedek** és **Gergely** napja lesz.

Évforduló

- Kr. e. – 44 Julius Caesar temetése.
- 1541 – Pest ostroma.
- 1815 – XVIII. Lajos francia király elmenekül a Tuileriákba. Bonaparte Napóleon bevonul Párizsba, megkezdi száznapos uralmát.
- 1899 – Martha M. Place, a Sing Sing foglya az első nő, akit villamosszékben végeznek ki.
- 1916 – Albert Einstein közreadja relativitáselméletét.

Vicc

– Te, adj kölcsön egy ezrest

fizetésig.
– Tessék, itt van. És mikor lesz fizetés?
– En tudjam? Hát te dolgozol.

Recept

Gyümölcsös túrótorta

Hozzávalók a tésztához: 4 tojás, 4 evőkanál porcukor, 3 evőkanál rétesliszt, 2 evőkanál kakaó, fél csomag sütőpor. **A túrós bevonathoz:** 30 dkg tetszés szerinti gyümölcs, 25 dkg túró, 2 evőkanál porcukor, 1 csomag vaníliás cukor.

Elkészítés: A tojások sárgáját a cukorral habosra keverjük. Beleszórjuk a kakaót és a sütőporral vegyített lisztet. Hozzádolgozzuk a kemény habbá vert fehérjét, és langyos sütőben megsütjük. Míg sül, összetörjük egy villa segítségével a túrót, hozzákeverjük a porcukrot és a vaníliás cukrot. Rákenjük a langyos tésztára, feldíszítjük ízlés szerint felszeletelt gyümölcsdarabokkal.

Ma

Készült: Magyarország az Országos Meteorológiai Szolgálatnál

Ha lesznek is időnként felhők az égen, többnyire derült lesz az ég, napos időre lehet számítani. Csapadék nem valószínű. Az északi szél időnként megélelné. A hőmérséklet több fokkal meghaladja a sokévi átlagot.

A következő napok időjárása

Szerda
14°C
Derült, napos idő lesz, csapadék nem valószínű. A hőmérséklet a sokévi átlag felett marad.

Csütörtök
15°C
A sok napsütés mellett időnként megnövekszik a felhőzet, de csak néhol lehet jelentéktelen zápor.

Jelleg	Délutáni hőmérséklet	Holnap hajnali hőmérséklet
Arad	17°C	5°C
Brassó	11°C	1°C
Bukarest	17°C	5°C
Csiksztereda	6°C	-5°C
Kolozsvár	13°C	-1°C
Marosvásárhely	13°C	0°C
Nagyvárad	14°C	1°C
Szatmárnémeti	14°C	0°C
Temesvár	17°C	5°C

Mai háziasszony

Horváth Szekeres István

Gondolatjel

Visky István rovata

Egy jó eredmény nem mentesíti a rossz eszközöket, amik elvezettek hozzá. Nagy hiba úgy cselekedni a rosszat, hogy közben azt reméljük, az elvezet a jóhoz. Aki ugyanis rosszat tesz – bár csak alkalmilag és jó céljal is –, az hisz a rosszban. És éppen itt van a gond. Nem lehet egyszerre a rosszban és a jóban hiszni mint célban. Az ilyen

ember először összezavarodik, a semmi közepén találja magát, majd lassan a rossz felé csúszik. Még akkor is a rossz fog diadalmaszkodni, ha végül jó eredmény születik meg. A rossz nem tűri, hogy a jó szolgálatába álljon, tehát előbb vagy utóbb megmutatja igazi arcát. Érjen kudarc úgy, hogy nem alkudtál meg a rosszal, mint siker úgy, hogy beengedted a gonoszt a szivedbe.

Horoszkóp

KOS (III. 21.–IV. 20.)

Kissé borilátó lett mostanában. Nem mindenben alakult úgy a sorsa, mint azt remélte volna. Lehet, hogy ezentúl más az útja, mint amit eddig kitaposott.

BIKA (IV. 21.–V. 20.)

A helytelen táplálkozás megboszusolja magát. Eddig hitegette magát, hogy minden jó, és majd holnaptól másként él. Nincs holnap: csak a ma van!

IKREK (V. 21.–VI. 21.)

Ha nem vigyáz, megint beleeshet a szokott hibájába: túlvállalja magát a munkahelyén. Tanuljon meg végre nemet mondani.

RÁK (VI. 22.–VII. 22.)

Rájöhet, hogy hiányzik valami a párkapcsolatából. Kesérgés helyett fedje fel a vágyait a partnerének. Ne vádlón, hanem kérően.

OROSZLÁN (VII. 23.–VIII. 23.)

Ha szembenéz végre önmagával, rájöhet, hogy mitől is szenved igazán. Talán pont attól, hogy képtelen valamit egészen következetesen végigvinni.

SZŰZ (VIII. 24.–IX. 23.)

Veszekedésekre, nézeteltérésekre kerülhet sor a családjával a mai napon. Nem kell minden konfliktusba belemennie azonban. Ha valami nagyon zavarja, akár hátat is fordíthat.

MÉRLEG (IX. 24.–X. 22.)

Próbáljon meg kissé felülkerekedni uralkodásra való hajlamán. Nem biztos, hogy mindenben ön lát tisztán, hogy önnél van a végleges igazság.

SKORPIÓ (X. 23.–XI. 22.)

Nagy az esély rá, hogy ma megbánt valakit, méghozzá épp azt, aki önhöz a legközelebb áll. Legyen kevésbé önérzetes, és akkor talán elkerülhető a konfliktus.

NYILAS (XI. 23.–XII. 21.)

Mostanában jobban rá van utalva a családtagjai támogatására. Talán természetesnek veszi, de azért nem árt, ha időről időre nem felejt el megköszönni nekik a támogatást.

BAK (XII. 22.–I. 20.)

Amit tegnap szentül megfogadott, azt mára mintha már el is feledte volna? Igaz, a célokat ma nehéz tartani, de azért legalább az irányvonalat tarthatná.

VÍZÖNTŐ (I. 21.–II. 19.)

Szerelmi bánat ellen a legjobb orvosság, ha a mai napon a munkába menekül. Sokat kell tanulnia is: a csillagok szinte követelik öntől a folyamatos átalakulást.

HALAK (II. 20.–III. 20.)

Mindig az első lépést a legnehezebb megtenni. Ez a mai napra is igaz, meglehet, most még a második lépés is nehéz lehet. De ne habozzon belevágni.

***	ALAKI TEVEDÉS	KARCÁSÚ ... A NÁD	FONTOS VITAMIN	SORSI	KÖZELRE MUTATÓ SZÓ	LEJTŐS (RÉG.)	CANTONA; FRANCIA FOCISTA	HASADÉK KÖZETBEN	KETTÉ TÉPŐ
ÖLTETNI VALÓ 1-3 ÉVES FA									
RENDBEN VAN (ANG.)			GÉPET JAVÍT REUMA						
REKESZELŐ SZERKEZET					... HOL-GERSSON PÁSZTOR-TÁNC				
MISTRESS (RÖV.)				KÉNYEZ-TET HAJÓFAR					
AMPLITÜDÓ JELE		ÖRÖKÖS EGYIPTOMI					RAG. A -RE PÁRJA GRAFIKUS KÉSZÍTI		
OTTHONÁ-BA MEGY								KELET ... IS, MARAD IS	
KÖRMÖL			HIRES ASZU BÁRIUM VEGYJELE						
PASZULY				A VÖLGYBE ÉRKEZIK LAPSZÉLI					
DURVA, FESTETLEN SZÖVET									

új magyar szó

Szerkesztőség és kiadó:
Bukarest, 3. kerület, Lipszani u. 29-31 sz., I. emelet. Telefon/fax: 021/317-8847, E-mail: office@maszol.ro

Postacím:
Redacția „Új Magyar Szó” OP 15, CP 40, sector 5, București

Mb. felelős szerkesztő:
Salamon Márton László

Vezető szerkesztő:
Cseke Péter Tamás

Vezető publicista:
Ágoston Hugó

Főmunkatársak:
Ady András, Bíró Béla, Krebsz János, Gyulay Zoltán, Sebestyén Mihály, Székedi Ferenc, Székely Ervin

Szerkesztők:
Moldován Árpád Zsolt (Aktuális)
Bogdán Tibor (Hátér)
Szakács Zsuzsanna (Gazdaság)
Turós-Jakab László (Sport)
Bodó Rozália (Társadalom)
Tofán Koós Imola (Kultúra)
Orosz Anna (Életmód)
Szonda Szabolcs (Szinkép)
Vásárhelyi-Nyemec Réka (maszol.ro)

Olvasószerkesztők:
Osváth Annamária, Toth Réka

Tudósítók:
Antal Erika – 0788-760573 (Marosvásárhely), Sipos M. Zoltán – 0788-715876 (Kolozsvár), Totka László – 0788-715848 (Nagyvárad), Baloga-Tamás Erika – 0746-375775 (Székelyudvarhely), Kovács Zsolt – 0721-251429 (Sepsiszentgyörgy), Sike Lajos – 0788-715687 (Szatmárnémeti), Tamás András – 0744-781709 (Nagyenyed)

Grafikus:
Horváth Szekeres István

Képszerkesztő:
Fülöp Mária

Tördelőszerkesztők:
Lőrincz Imola, Farkas Szidónia, Szabó Ildikó Erzsébet

Kiadja a Scripta Kiadó Rt.

Terjesztési menedzser:
Béres Attila – 0788-318353

Területi megbízottak:
Baricz István – 0788-488739
Keresztes Csaba – 0746-100830 (Gyergyó), Tósa András – 0788-715481 (Kolozs, Szilágy)

logtanácsos:
Czedly József

Hirdetési ajánlat a honlapon és a szerkesztőségben. Előfizethető a Román Postánál (katalógusszám: 19302), közvetlenül a szerkesztőség-nél és előfizetés-szervezőknél. Magánterjesztők forgalmazzák.

Előfizetési díjak:
1 hónapra 15 lej,
3 hónapra 38 lej,
6 hónapra 75 lej,
12 hónapra 148 lej

Nyomda: Garamond (Kolozsvár)

ISSN 1841-5520

Az Új Magyar Szó bármely részének másolásával kapcsolatos minden jog fenntartva. Értesítéseket átvenni csak az Új Magyar Szóra való hivatalozással lehet. A szerkesztőség fenntartja magának a jogot, hogy a beküldött leveleket rövidítve, illetve szerkesztve közölje.

Lapunk megjelenését támogatja a

MÉDIAPARTNEREK

OTP Bank Liga: kikapott a bajnok

Labdarúgás

Hírösszefoglaló

▶ A listavezető Debreceni VSC egy hatalmas kaphiba révén 1-0-s győzelmet aratott a címvédő Videoton vendégeként a magyar labdarúgó-OTP Bank Liga 20. fordulójának vasárnapi rangadóján. Székesfehérvári sikerükkel a hajdúságiak minden fronton veretlenek maradtak az idényben. A címvédő Vidi sorozatban hét győztes bajnoki után kapott ki ismét, s így 12 pontra nőtt a hátránya a DVSC-vel szemben. A Videoton–Debrecen-csúcsrangadót a helyszínen tekintette meg Schmitt Pál köztársasági elnök és Orbán Viktor miniszterelnök. A negyedik helyezett Budapest Honvéd gól nélküli döntetlent játszott a Ferencváros vendégeként a forduló vasárnap esti zárómérkőzésén. A második helyezett Győr nem szakadt le jobban a mezőnyben egyedülként veretlen hajdúsági gárdáról, maradt a hatpontos hátránya, mivel nyert az utolsó előtti Vasas otthonában 2-1-re. A se-reghajtó Zalaegerszeg helyzete egyre kilátástalanabb, ugyanis ezúttal sem sikerült megszereznie első sikerét, a szomszédvár Haladás

ugyanis pontot rabolt a kék-fehérek otthonából. A góllövőlistát továbbra is Danilo (Honvéd) vezeti 14 találattal, míg Alves (Videoton) és Coulibaly (Debrecen) 12, Peric (Videoton) 11, Nikolics (Videoton) pedig 10 alkalommal köszönt be az ellenfeleknek. A 21. forduló programja: március 23., péntek: Budapest Honvéd–Kecskeméti TE (összesen: 1-3), március 24., szombat: Debreceni VSC–Lombard Pápa (2-0), Kaposvári Rákóczi–FGSZ Siófok (1-3), Pécsi MFC–Videoton (1-4), Vasas–Zalaegerszegi TE (1-1), Diósgyőri VTK–Újpest (1-1), március 25., vasárnap: Győri ETO–MVM Paks (2-1), Haladás–Ferencváros (2-1). ◀

All Star-gála 2012

Kosárlabda

T. J. L.

▶ A temesvári Constantin Jude Sportsarnok ad ma otthont a hazai férfi kosárlabda 2012-es All Star-gálájának, amelyen ezúttal is Észak és Dél válogatottjai mérik össze tudásukat. A csapatok a meghonosodott módon alakultak ki, a válogatás folyamatában a szurkolók és a sajtó szavazatai 30-30, a Román Kosárlabdaszövetség illetékeseinek javaslatai pedig 40 százalékban számítotak. Kétszer 14 játékost és kétszer két tréneret neveztek meg, a kezdőtörsök pedig betartják a bajnokság szabályzatát, azaz legálább egy hazai játékost tartalmaznak.

Észak csapatában Juan Cooley (Marosvásárhelyi Maros KK), Zlatko Jovanovic (Temesvári BC), Nemanja Marics (Nagyvárad CSM), Jaytonah Wisseh (Nagyszebeni CSU Atlassib), Kyndall Dykes (Kolozsvári U-Mobitelco BT), Dominique Archie (Temesvár), Jason Forte (Maros KK), Vlad Popovici (Politehnica CSS Unirea Iași), Deven Mitchell (Medgyesi Gaz Metan), Bogdan Popescu (Temesvár), Titus Nicoară (Gaz Metan), Zoran Krsztanovics (U-

Kyndall Dykes, az U játékos a gála egyik MVP-esélyese

Mobitelco BT), Virgil Stănescu (Maros KK) és Wilbert Dies (Csíkszeredai Hargita Gyöngye KK) kapott helyet, a kispadon pedig a kolozsváriak és a temesváriak mesterei, Marcel Țenter és Predrag Badnjarevics.

Dél válogatottját Tudor Costescu (BCM U Pitești) és Vladimir Arnavotvics (CSU Ploiești) edzi, a keret pedig Adonte Gennie Maurice

(SCM U Craiova), Goran Martinics (Bukaresti CS Municipal), Octavian Popa Calotă (Pitești), Sziájrtó Levente (Ploiești), Garry Gallimore (Buk. CSM), Brian Burell (CSS Giurgiu), Arvydas Cepulis (Ploiești), Darko Vujacsics (Pitești), Porter Troupe (Rovinari), Adrian Guțoaia (Rovinari), Andrei Căpușan (Ploiești), Andrei Bădilă (Bukaresti

Dinamo), Cătălin Burlacu (Ploiești) és Damien Kinloch (Pitești) alkotja. Eredetileg Louis Darby jr. (Energia) és Jer'Vaughn Johnson (Dinamo) kapott meghívót, de előbbi sérültet jelentett, utóbbi pedig hazautazott az Egyesült Államokba, a helyettük Sziájrtó és Bădilă játszik az All Star-gálán.

Észak kezdőtörsében Juan Cooley, Kyndall Dykes, Dominique Archie, Bogdan Popescu és Zoran Krsztanovics kapott helyet. A szurkolóktól Dykes kapta a legtöbb szavazatot, 1520-at, míg Deven Mitchell és Popescu a sajtó támogatását élvezte, egyformán hét vokssal.

Dél válogatottja Goran Martinics, Sziájrtó Levente, Arvydas Cepulis, Andrei Căpușan, Cătălin Burlacu összeállításban kezd. Utóbbi 1432 szavazatot kapott a szurkolóktól és a legtöbbet, 11-et, a sajtó képviselőitől is.

A belépés díjtalan a mintegy háromórásra tervezett All Star-gálára. Fél 6-kor tengerentúli mintára mutatják be a játékosokat, a tulajdonképpeni meccs 18 óra körül kezdődik és négyszer 12 percet tart. A nagyszünetben tripladobó és zsákolóversenyeket rendeznek, de a közönségnek szánt meglepetéseket is ígérnek a szervezők. ◀

Röviden

Nyert a Steaua

A labdarúgó-Liga-1 20. fordulójának vasárnap esti mérkőzésén a Steaua 2-1-re nyert az Astra ellen, a gólokat Rusescu és Pîrvulescu, illetve Laionel szerezte. A lapzártá után megrendezett Ceahlăul–Vaslui-találkozót megelőzően a Kolozsvári CFR 1907 (46 pont) vezetett a Dinamo (44), a Rapid (41) és a Steaua (41) előtt.

Kikapott a Gaz Metan

A férfi-kosárlabdabajnokság 27. fordulójának vasárnap esti mérkőzésén a Nagyvárad CSM 74-65-re nyert a Medgyesi Gaz Metan ellen. Három fordulóval az alapszakasz vége előtt a Maros KK (43 pont) vezet a Temesvár (43), a Ploiești (43), a Gaz Metan (43), a Kolozsvár (42), a CS Municipal (42) és a Nagyvárad (40) előtt, e hét csapat már biztosította helyét a rájátszásban.

Azarenka és Federer sikere

Nem született meglepetés az Indian Wells-i tenisztornán döntőiben: a fehér-orosz Viktorija Azarenka 6-2, 6-3-ra nyert az orosz Marija Sarapova, a svájci Roger Federer pedig 7-6 (7), 6-3-ra az amerikai John Isner ellen.

Főiskolás foci Kolozsváron

Labdarúgás

Turós-Jakab László

▶ Tegnap kezdődött és csütörtökig tart Kolozsváron a főiskolás labdarúgó-bajnokság második szakasza, amelyen a négy kolozsvári mellett két-két brassói és marosvásárhelyi, továbbá egy-egy nagyszebeni, nagybányai, sucevai és gyulafehérvári egyetem képviselteti magát.

A rendezés és a lebonyolítás csopott sem könnyű feladatát felvállaló Studentsport egyesület a tanügyminisztérium, az ANST és a Román Labdarúgó-szövetség mellett a házigazda egyetemi központok önkormányzatai-

nak és megyei sporthivatalainak támogatását is élvezte, a rendezvénysorozat elsődleges célja a mozgáskultúra fejlesztése.

A főiskolás labdarúgó-bajnokság első szakaszát Bukarestben rendezték meg március 7. és 9. között, a kolozsvári államost követően Temesváron (április 3-6.) és Craiova (április 7-10.) játszanak. A május 14. és 17. között esedékes döntő torna házigazdája Iași, a labdarúgással párhuzamosan zajló kosárlabdatornát pedig Bukarest (május 21-22.)

A kolozsvári eseménysorozat fénypontja a csütörtöki finálét követő gálamérkőzés, amelyet a kétvízközi Horia

Demian Sportsarnokban vív egy erdélyi öregfű-válogatott és az úgynevezett Aranynemzedék csapata. Utóbbiban hagyományosan szerepel Miodrag Belodedici, Jean Vlădoiu, Iosif Rotariu, Toni Doboș, Daniel Prodan és Bogdan Stelea, s mindannyian igyekeznek jelen lenni a kincses városban is.

A Studentsport nagyköveteként Mészáros Alpár már össze is állította az erdélyi válogatott kezdőtizenegyét, amelyben rajta kívül Rittli Zoltán, Vasile Jula, Cristian Dulca, Ovidiu Maier, Marius Predatu, Călin Zanc, Horațiu Cioloboc, Sergiu David, Remus Vlad és Mircea Munteanu kap helyet. ◀

Botlott a Real Madrid

Labdarúgás

Hírösszefoglaló

▶ Cazorlának az utolsó másodpercekben szerzett szabadrúgás-góljával a Málaga pontot rabolt a Santiago Bernabéu Stadionban, ahol a spantol Primera Divisiónban éllovas Real Madridnak így be kellett érnie az 1-1-gyel. A 28. forduló másik vasárnap esti mérkőzésén a Valencia 3-0-ra nyert Bilbaóban az Athletic ellen.

A lapzártá utáni Spanyol–Racing Santander-találkozót megelőzően a táblázaton a Real Madrid (71) vezetett az FC Barcelona (63), a Valencia (47), a Levante (41) és a Málaga (38) előtt.

Az olasz Serie A 28. fordulójának vasárnap esti mérkőzésén az Udinese 2-2-t játszott a vendég SSC Napoli-val. Tegnap este AS Roma–Genoa meccset rendeztek, ezt megelőzően az AC Milan (60) vezetett a Juventus (56), a Lazio (48), a Napoli (47) és az Udinese (47) előtt.

Az angol Premier League-ben ma Aston Villa–Bolton Wanderers és Blackburn Rovers–Sunderland, holnap pedig Manchester City–Chelsea, Tottenham Hotspur–Stoke City, Everton–Arsenal és Queens Park Rangers–Liverpool-találkozókat rendeznek.

A Manchester United (70) vezet a Manchester City (66), a Tottenham (53), az Arsenal

(52) és a Chelsea (49) előtt.

Sorsoltak az angol labdarúgó-FA-kupában, a már biztosan továbbjutó Liverpool és Chelsea külön ágon folytatja az elődöntőben. A Liverpool ellenfele a Sunderland–Everton-párharc győztese lesz, míg a Chelsea-é a Tottenham–Bolton továbbjutója, így akár liverpooli és londoni derbit is rendezhetnek a négy között. A negyedöntő hétvégi eredményei: Liverpool–Stoke City 2-1, Chelsea–Leicester City 5-2, Tottenham–Bolton 1-1 (a 41. percben félbeszakadt, miután Fabrice Muamba, a vendégek játékosa rosszul lett és a kórházba kellett szállítani, ahol az orvosok küzdenek az életéért), Everton–Sunderland 1-1.

A német Bundesliga 26. fordulójának vasárnap esti zárómérkőzésén a Hannover 96 4-1-re verte a vendég 1.FC Köln-t.

A Dortmund (59 pont) vezet a Bayern München (51), a Mönchengladbach (51), a Schalke 04 (50) és a Bayer 04 Leverkusen (40) előtt.

A francia Ligue 1 28. fordulójának vasárnap esti zárómérkőzésén a címvédő OSC Lille 4-0-ra gázolta el a Valenciennes FC-t és 50 ponttal a harmadik a pontvadászatban. A Paris Saint-Germain (59p) vezet a Montpellier HSC (57) előtt, a Toulouse (47) a negyedik, az Olympique Lyon (46) pedig az ötödik. ◀

Lee nyerte a PTC-finálét

Sznuker

ÚMSZ

▶ A múlt héten a galway-i (Írország) Bailey Allen Hallban rendezték meg a Players Tour Championship (PTC) döntő tornáját. A 12 szigetországi és európai versenyből álló PTC-sorozat fináléjára az előző viadalon szerzett pénzdíjak alapján lehetett kijutni.

Bár előkelő pozícióban biztosította helyét a galway-i megmérettetésén,

Ronnie O'Sullivan az utolsó pillanatban visszalépett. Az angol kiválóság egészségügyi okokra hivatkozva mondta vissza a részvételt, így honfitársa, Ricky Walden játék nélkül jutott a legjobb 16 közé. Ott a kínai Hsziau Guotong remekelt, miután 4-2-re a világrangsor jelenleg harmadik helyezettjét, az angol Judd Trumpot.

A döntőbe végül Stephen Lee és Neil Robertson jutott be. A 37 éves angol kizárólag honfitársakat búcsúztat-

tott, Martin Gouldot (4-1), Michael Holtot (4-1), a világrangsort vezető Mark Selbyt (4-0) és Andrew Higginson (4-2). A 30 éves ausztrál Robertson Jack Lisowskit és a szintén angol Joe Perryt egyformán 4-1-re győzte le, a skót Stephen Maguiret pedig 4-0-ra. A vasárnap éjszakába nyúló fináléban Lee akarata érvényesült, aki 4-0-ra nyert. Bár nem volt igazán elemében, Robertson megszorongatta ellenfelét. A negyedik frame-ben például 27-66-ról

egyenlített, hogy aztán tálcán kínálja fel a győzelmet a látványos fekete golyós végjátékban. A trowbridge-i Lee sokat várt ötödik tornagyőzelmére, hiszen utoljára 2006-ban nyert Walesi Open-t.

Írországi győzelméért Stephen Lee 70 ezer fontot kapott, míg Robertsonnak be kellett érnie ennek felével. Ráadásul megszakadt a kenguruországi játékos páratlan sorozata is – korábban ugyanis mind a nyolc döntőt megnyerte. ◀

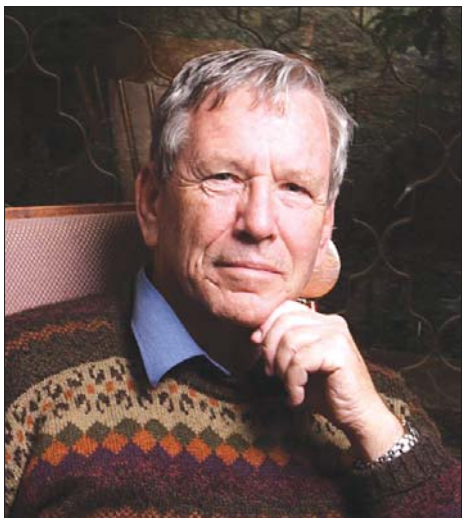
Történelem 14

Román történelem – másként

A szerző két, 1990 után kiadott történelem-könyvet elemez, amelyben hemzsegnek a bizonyítékok arra, hogy a tankönyvírók továbbra is a nemzeti-kommunista szemlélet szerint tálalják a románok történetét, és tovább folytatják a történelemhamisító manipulációkat, kárt okozva vele a végre lehetővé váló román–magyar megbékélésnek. Gabriel Catalan sorozatát folytatjuk.

Irodalom 16

Amos Oz mondta, Bukarestben

A világhírű izraeli író, Amos Oz február végén járt Bukarestben, ahol közönség előtt beszélgetett Gabriel Liiceanuval a Román Athenaeum nagytermében, sajtóértekezleten vett részt, könyvet dedikált a Humanitas–Kretzulescu könyvesboltban. Az Adevarulban, Dilema Vechében és az Observatorul Culturalban megjelent interjúkból, nyilatkozatokból válogattuk az alábbi szemelvényeket.

Lapszemle 17

Óvakodj március idusától!

„A felhergelt tömeg 1848. április 19-én Terézvárosba vonult, zsidó üzleteket dúltak fel és raboltak ki, zsidó polgárokat vertek össze, s követelték a kormánytól az »engedély nélkül« Pesten letelepedett zsidók kitoloncolását, és a zsidó menzeterők lefegyverzését. Kossuth ágyútűzzel akarta az antiszemita csöcséléket szétzavarni, ám miniszterársai megakadályozták, sőt pár nap múlva valóban lefegyverezték a zsidó nemzetőröket. A forradalom első két hónapjában három pogrom is jutott a pozsonyi zsidóknak. Lerombolták a jesivát és a temetőt, zsidókat vertek össze és raboltak ki.” Surányi J. András cikke a tel-avivi *Új Kelet* magyar újságban.

Nagy hal a kis tócsában

Beszélgetés Weinberger Attila Bukarestben élő magyar zsidó blueszenésszel

Weinberger Attila az Új Magyar Szó bukaresti szerkesztőségében adott interjút a Kisebbségben zsidó tematikus számának

Fotó: Salamon Márton László

A. G. Weinbergerről, azaz Weinberger Attiláról kevesen tudják, hogy Bigfoot a beceneve, ugyanis „nagy lábon él”. Bukarestben élő magyar zsidóként az egyetlen dolog, ami miatt diszkriminálva érzi magát Romániában, az az, hogy nem lehet ötvenes cipőt találni az üzletben. „Általában rendelek, vagy ha nagy-nagy szerencsével találok valahol ekkora nagy cipőt, akkor azonnal megveszem, ha csúnya, ha szép” – osztotta meg panaszát az Új Magyar Szó olvasóival. A „blueskirályként” ismert Weinberger szerint Romániában nincs igazi show-biznisz, nincs konkurencia, ő úgy érzi magát, mint „egy nagy hal a kis tócsában”. **16-17. oldal**

„Asszimilációs veszély fenyeget”

„Nem hiszem, hogy olyan hangulat lenne, amelyben az emberek félnének bevallani, hogy magyarok. Inkább a közösségi életre gondolok, annak a minőségére. A magyar ház intézményrendszerére, amelynek keretében alkalmas, eseményeket kell teremteni, hogy az emberek találkozzanak, használják az anyanyelvüket, párvalasztáskor például alkalmuk legyen megtalálni a megfelelő partnert saját közösségünkön belül. Én ilyesmikre gondolok, és meg is kell tennünk ezt, hogyha azt akarjuk, hogy jelen legyünk nemcsak Észak-Erdélyben, hanem Dél-Erdélyben is. És az úgynevezett „veszélyes helyek” a nagyvárosok, ahol – immár Vásárhelyen is – kisebbségbe kerültünk, s ahol nehezebben találják meg egymást az emberek. Ott a legnagyobb az asszimilációs veszély.” Interjú Eckstein-Kovács Péterrel a népszámlálás eredményeiről a **15. oldalon**

Eckstein-Kovács Péter volt elnöki tanácsos, volt szenátor, volt miniszter

A borzalom (szabadkozó) emberarca

„Közel ötven éve járt a kezemben Anne Frank naplója: már-már kötelező volt olvasni, az antifasiszta és békeharcos irodalomnak volt a zászlóhajója. De mert napló volt, ösztönösen is furdalta az oldalamat, vajon miről vallott titokban az általa kitálat nemlétező lénynek (a naplóját Anne következetesen Kittynek szólította) ez a kamaszlány, akiről úgy tűnt, hogy mindenbe beleüti az orrát, mindenről megvan a maga kemény véleménye, s ráadásul éppen naplójírás közben érik fiatal lánnyá, lesz szerelmes és biológiailag felnőtt? A Frankfurtból Amszterdamba menekülő zsidó kereskedőcsalád kisebbik lánya kényszerűségből fanyalodik az egyoldalú párbeszédre a születésnapjára kapott naplójával.” Cseke Gábor „olvasónaplója” a **18-19. oldalon**

Gabriel Catalan

Román történelem – másként

A szerző két, 1990 után kiadott történelmekönyvet elemez, amelyben hemzsegek a bizonyítékok arra, hogy a tankönyvírók továbbra is a nemzeti-kommunista szemlélet szerint tálalják a románok történetét, és tovább folytatják a történelemhamisító manipulációkat, kárt okozva vele a végre lehetővé váló román–magyar megbékélésnek.

Elsősorban le kell szögezünk: a szerzők nem veszik tekintetbe azt, hogy Erdély általános helyzete teljes mértékben különbözött a Moldvától és a Havasalföldtől, és túlzott mértékben hangoztatják a társadalomszervezési, valamint fejlődésbeli hasonlóságokat, ugyanakkor állandóan minimalizálják Erdélynek a Magyar Királyságba való beilleszkedését, túlhangsúlyozzák az autonómiáját, eltekintenek az Erdélyben meghonosodott etnikai, vallási és művelődésbeli többségtől. Azt állítják: „Mindez arra a következtetésre vezet, hogy a magyar korona által folytatott bekebelezési erőfeszítések ellenére Erdély a középkor egész ideje alatt megőrizte egyéniségét: gazdaságilag és a társadalmi struktúrák terén a középbirtokosság dominált, a hadsereg szervezésében is önálló volt, és nem utolsósorban vallási helyzetét tekintve az ortodoxia jelentette az alapot. Erdély politikai alkotóelemeinek és mindenekelőtt a vajdaságnak a megőrzése révén az önrendelkezés tudata hatotta át az államélet egészét.”

Megállapíthatják tehát, hogy „hangsúlyozottan növekedett a vajda önrendelkezési funkciója a magyar korona ellenében”, sőt kijelentik: „A XIII. és a XIV. század fordulóján Borsa Loránd (1288–1293) és Kun László (1294/1295–1315) valódi uralkodókként cselekednek, a feudális magyar királyságtól teljesen szabadon.”

Valamely középkori állam jellegzettségének megállapításakor lényegében nem a lakosság etnikai többsége a meghatározó tényező. Annak ellenére, hogy feltehetőleg a románság volt a legnagyobb létszámú etnikum, viszont ha a vezető elit etnikai eredetét tekintjük megítélési kritériumnak, akkor Erdély nem volt „román állam”, hanem „magyar”. De az etnikai jellemzők (többség, elit) a modern korra jellemző nemzet és nemzetállam kritériumai, s ezért felfogásként használhatatlanok, hamisak a középkor tárgyalásakor. A középkori világ kritériumai: a vallás és a dinasztia. Különben gyakran előfordult, hogy Magyarország királyai nem voltak magyar szármá-

A „gazdasági egység”

A tankönyvek „a Román Országok gazdasági egységéről” beszélnek, jóllehet közismert, hogy a három középkori állam között érdekellentétek voltak, annak megfelelően, hogy a két hatalmi szféra közül melyikhez tartoztak: a Magyarországhoz vagy a Lengyelországhoz; továbbá főleg Moldva és Havasalföld esetében (a XV. és a XVI. század folyamán) meghatározó jelentőségű volt a Portával kialakult gazdasági kapcsolat. A tankönyvek viszont be akarják bizonyítani, hogy a három középkori állam „gazdaságilag kiegészítette egymást, ami jövődöbéli egyesülésükhöz tartós alapul szolgált”. Bizonyítékként emlegetik az egymásnak kölcsönösen megadott kereskedelmi kiváltságokat: „az erdélyi csereközpontok: Brassó, Szében, Beszterce és Karán-

múve és birtoka volt. Nem sokat foglalkoznak az erdélyi városok autonómiájával sem, éppen csak megemlítik „a szászok Univerzitasát”. Egyáltalán nem tűnik ki az, hogy az erdélyi városi civilizáció és az erdélyi gazdaság magasabbrendű volt, mint a moldvai vagy a havasalföldi.

A közigazgatás

Erdély közigazgatási-területi szervezetének másságát „a román önkormányzatoknak a magyar korona centralizációs törekvéseivel szembeni küzdelmével” leplezik. A vármegyével szembeállítják „a román kerületet”, azt állítván hogy azok „hosszú időn át” párhuzamosan léteztek.

Megemlítik „a szász és a székely székeket” is, amelyeket „a kerületek mintájára” szerveztek, és melyeknek az utóbbiakéhoz „hasonló funkcióik” voltak. A Mára-

ni, Ștefan cel Mare 40 ezret, Hunyadi János viszont „csupán Erdély déli részeiből” 20 ezer katonát állított hadba. Más beszédes példa a tűzfegyverek gyártása és használata. Az erről szóló történelmi források valamint annak alapján, hogy „Szébenben már 1373-tól volt tűzfegyverkészítő”, azt a következtetést vonják le, hogy „a mi harcosaink az elsők között voltak Európában, akik ilyen fegyvert használtak”.

A vallás – szellemi (felekezeti) egység

Kizárólagosnak tekintik az etnikum és a vallás közötti kapcsolatot. Azt állítják, hogy „az Ortodox Egyház jelentős szerepet játszott az igazságszolgáltatásban, a művelődésben, szellemi létünk megvédésében, visszaverte mind a muzulmán pogányság, mind pedig a katolicizmus offenzíváját, amik mögött a Török Birodalom, illetve Magyarország és Lengyelország terjeszkedési törekvései állottak”. A törökökről tudvalevő, hogy vallási téren eléggé türelmesek voltak. A katolicizmus viszont kevésbé volt türelmes (lásd a keresztes hadjáratokat). A hitterjesztés pedig alapvető jellemzője volt mind a magyar királyoknak, mind a katolikus papságnak. A középkorban itt járt külföldi utazóktól fennmaradt számos visszaemlékezésből kiténik az ortodox papság rendkívül hiányos hittani felkészültsége, a hívek részéről tanúsított közöny a román kereszténység latin hagyományaival szemben, valamint a Magyar Királyság apostoli jellege. Mi több, Moldva és Havasalföld első vajdájáról feltételezhetjük, hogy katolikus vallásúak voltak, vagy ideiglenesen azaz váltak, illetve feltételesen. Gondoljunk a Szörényi Bánáságnak a johannita lovag, illetve szerzetesrend általi kolonizálására 1247-ben, a milcovi katolikus püspökségre a XIII. században, az Asănești vajdák tárgyalásaira – ugyanakkor a XIII. században – a katolikus vallásra való áttéréstől; mindez a pápai levéltárban lévő dokumentumokkal igazolható.

Az egyház szervezetére vonatkozóan számos bizonyítékot hoznak fel, amelyekből kiderül, hogy létezett néhány ortodox püspökség, de ez indokolatlan kijelentésekre ösztönzi a szerzőket. Például arra, hogy az Anonymus sokat vitatott krónikájában említett valamennyi politikai formáció területén ortodox püspökség működött, jóllehet erre vonatkozóan nem rendelkezünk egyetlen történelmi bizonyítékkal sem. Ugyanígy állítják azt is, hogy „ezek helyén jött létre

később a XI. században a gyulafehérvári, a XII. században pedig a váradi katolikus püspökség”. Világosan látható az a törekvés, hogy a görög (bizánci) szertartású egyháznak a latin nyelvű szertartásánál korábbi – még az 1054-es nagy egyházszakadás előtti időszakban való – elterjedésével és jelenlétével is a románoknak a magyarokkal szembeni elsőségét kívánják bizonyítani.

Ugyancsak alaptalanul állítják azt, hogy a XV. század végén Erdélyben ortodox érsekség (mitropolia) létezett, amelynek székhelye Feleken volt. Pedig a meglévő kétségtelen információk szerint az erdélyi ortodoxok irányítása a havasalföldi érsek hatáskörébe tartozott, akinek a székhelye Curtea de Argeșen volt. A konstantinápolyi pátriárka elismerte a havasalföldi érseknek ezt a hatáskörét. Viszont számos erdélyi román s feltehetőleg számos Kárpátokon túli román is katolikus hitre tért, ami nem igazolja teljes mértékben „a románok szellemi egységét”. A szerzők nem ejtenek szót erről, miként azzal sem foglalkoznak, hogy bemutassák a Katolikus Egyház szervezetét, valamint intézményeit és papjainak szerteágazó tevékenységét Magyarországon, illetve Erdély területén. Ezzel szemben az ortodox érsek szerepéről beszélnek, valamint „a román nyomtatványok forgalmáról az egész Kárpát–Dunai-térségben”, megfélekedve arról, hogy részletezzék: ezek az egyházi szertartáshoz végzéséhez nélkülözhetetlen könyvek ósláv nyelvű nyomtatványok voltak, és hogy csupán protestáns hatásra – s miután „a dambóvízi Coresi letelepedett Brassóban, a Bolgárszegen” – kezdődött el a román nyelvű könyvnyomtatás (amelyhez szintén cirill betűket használtak). A reformációról sem beszélnek, s így lehetetlenné válik az erdélyi művelődési és vallási kontextus megértése a tanulók számára; a tankönyvek gyakorlatilag tagadják az Erdélyben létrejött szellemi pluralizmust, nem létezőnek tekintik, s így nyilván a diákok sem kaphatnak eligazítást róla.

Arról is hallgatnak, hogy milyen kinkeseresven (és későn, csak a XVII. században) vezették be a román nyelvet az ortodox egyházi használatba, nem is beszélve a latin ábécére való áttéréstől; ortodox egyházi előjáróink (akik valójában görög–levantei vagy szláv származásúak voltak) állandóan utálattal kezelték a latin írásmódot, ami negatív befolyásolta a közvéleményt és a román társadalmat is, egészen a XIX. század végéig.

(Folytatjuk)

Kun László (1294/1295–1315)

sebes által betöltött lényeges szerepet”, ugyanakkor kevés figyelmet fordítanak a három állam által folytatott „külkereskedelmre”, másodrendűnek tekintik a „tranzitkereskedelmet”, ami annak következtében folyt, hogy a középkorban a nagy európai kereskedelmi utak itt haladtak át.

Indokolt az, hogy különleges figyelmet szentelnek Brassónak, de túlzásba esnek, amikor „a Román Országok igazi »közös piacának« nevezik”. Úgyszintén azt állítják, hogy „mind Brassó, mind pedig Szében esetében a javak cseréjében jelentős szerepet játszott a román elem, anélkül hogy rámutatnának arra, hogy az erdélyi városok túlnyomó többsége német telepések

marosban, Bánságban, Hát-szegben, Fogarasban stb. Lé-
vő román nemesi önkormányzatokat részrehajlóan mutatják be, s mindig a valósággal ellentétes módon, mint a Magyar Királyság (később pedig az Erdélyi Fejedelemség) intézményeivel és törvényeivel szembenálló területi szervezeteket, jóllehet a központi hatalom egedélyével működtek, akárcsak a többi közigazgatási egység.

A hadsereg

Katonai tekintetben sem ismerik el Erdély fölényét, annak ellenére, hogy ez a tankönyvek szerzői által közzétett számadatokból is kiderülhet: Vlad Tepeș 30 ezer katonát tudott hadba állíta-

„Asszimilációs veszély fenyeget”

Zsehránszky István

► **Eckstein-Kovács Péter úrral beszélgetünk, volt szenátorral, volt elnöki tanácsossal, volt kisebbségügyi miniszterrel. Hogyan kell Önt most szólítani?**
– Ügyvédnek. Itt, errefelé, Kolozsváron meg Erdélyben doktor úrnak szokták szólítani az ügyvédeket. Tehát ügyvéd-doktor vagyok, nem egészségügyi doktor.

► **Mindannyian láthattuk a népszámlálás adatait. Hogyan minősíti ezeket a kisebbségek szempontjából? Jók? Rosszak? Ezt vártuk? Váratlanok?**

– Annak, aki komolyan foglalkozik a kérdéssel, ezek az adatok nem váratlanok. A szakértők nagyrészt előre jelezték ezeket. Nyilvánvalóan nem jók. Sem a magyarok szempontjából, mert jelentős csökkenést jeleznek, sem a többi kisebbség szempontjából, kivéve a romákat, akik abszolút számban többen vannak, mint ezelőtt tíz évvel; nagyobb számban valottak meg etnikai hovatartozásukat, mint az előző népszámláláson. Nem lélegzetelállítóan többen, de szignifikánsan.

► **A népszámlálás adatait látva, melyek kellene hogy legyenek a legfőbb teendői a kisebbségekkel foglalkozó szakembereknek?**

– Nem könnyű kérdés. Stratégiát kell kidolgozni. Megfigyelhető, hogy a magyar lakosság esetében a népességcsökkenés szerény méretű a Székelyföldön és ahol többen élnek, viszont esetenként egyenesen drámai ott, ahol a magyar közösség kisebbségi helyzetben van, azokban a helységeken és megyékben. Én kolozsvári vagyok, és szíven ütött, hogy a város magyar lakossága tíz év alatt tízezerrel csökkent. Lehet, hogy ez a szám nem pontos, mert sok magyar kiköltözött a környező helységekre, tehát sok olyan magyar él Kolozsváron, aki nem állandó lakos, és akit nem itt mértek a népszámláláskor, de akkor is ez a szám döbbenetes. Tehát ha tennivalóról van szó, akkor nyilvánvaló, hogy családsegítő, népességgyarapító közpolitikát kell folytatni, ami egyébként meg is lett fogalmazva; azt kell támogatni. Ez érvényes a magyarokra, de a románokra is, meg mindenkire. Országos program kell legyen. És az is nyilvánvaló, hogy nagyobb odafigyelést igényel az erdélyi magyarságnak, a bántási magyarságnak és a partiumi magyarságnak az a része, amelyik lakóhelyén kisebbségi helyzetben van, és jobban ki van téve az asszimilációnak, mint a többen élő magyarság.

► **Mert a többen élő magyarság viszonylag rendben van népességi szempontból,**

viszont a szórványmagyarságban katasztrofális a csökkenés.

– Én nem szeretem ezt a kifejezést, hogy szórványmagyarság. Mert engem Kolozsvárra senki sem szórt ide. Kolozsváron a mostani népszámlálás szerint is van még ötvenezer magyar, több, mint Csíkszeredában vagy Székelyudvarhelyen. Tehát Kolozsvár nem szórvány. És általában azokon a vidékeken, ahol magyarok élnek, mindenütt van egy magyar központ. Én inkább számcsokról beszélek, ezt féltetem, mert ennek esetében valóban drámai a csökkenés. És nem felejtjük el, hogy romániai viszonylatban a Székelyföld a magyar lakosság felét adja. A másik fele más vidékekről kerül ki. Ezért, véleményem szerint elfogadhatatlan az a nézet, hogy a Székelyföldön kívül élő magyarok kihalásra vannak ítélve. Hogy e vidékek magyar lakosságával szemben nagy a felelősségünk, ezt érzi az RMDSZ, ezért dolgozott ki és léptet életbe szórványprogramot, és itt a közösségi életen van a hangsúly: nagymértékben erősíteni kell az együtvé tartozást, lehetőséget kell adni mindenkinek, hogy megőrizze és megélje a magyarságát.

► **És ehhez szemléleti változásra van szükség. Bátorítani kell a szórványban élőket, hogy megélik a magyarságukat, hogy jól érezzék magukat magyarként, ne pedig féljenek tőle...**

– Nem igazán hiszem, hogy olyan hangulat lenne, amelyben az emberek félnének bevallani, hogy magyarok. Inkább a közösségi életre gondolok, annak a minőségére. A magyar ház intézményrendszerére, amelynek keretében alkalmat kell teremteni, eseményeket kell teremteni, hogy az emberek találkozzanak, használják az anyanyelvüket, párvalasztáskor például alkalmuk legyen megtalálni a megfelelő partnert saját közösségünkön belül. Én ilyesmikre gondolok, és meg is kell tennünk ezt, hogyha azt akarjuk, hogy jelen legyen nemcsak Észak-Erdélyben, hanem Dél-Erdélyben is. És az úgynevezett „veszélyes helyek” a nagyvárosok, ahol – immár Vásárhelyen is – kisebbségbe kerülünk, s ahol nehezebben találják meg egymást az emberek. Ott a legnagyobb az asszimilációs veszély. Ezért külön stratégiára gondolok a nagyobb városokban élő magyarok számára: Vásárhely, Kolozsvár, Nagyvárad, Szatmár magyarsága számára, például. Kapcsolatépítő stratégiára. Ez véleményem szerint éppen olyan fontos, mint a végéknél a támogatása, ahol ténylegesen nagyon kis számban élnek magyarok, és ezért nehéz helyzetben vannak.

► **Ügyvéd úr, Ön elnöki tanácsosi korszakában, szenátori korszakában, kisebbségügyi miniszteri korszakában nagyon sokat foglalkozott a romák problémáival is. Örömmel tapasztaljuk, hogy a romák száma most már hivatalosan is növekedik. Tehát a nyilvánvalóval közölközött a valóság arányához. Ez minnek köszönhető?**
– Nagyon komplex kérdés, nehéz kérdés. Hogyha szabad ebben is a magyar vonalat néznom, akkor azt mondhatom: sokkal jobban oda kell figyelni a Székelyföldön élő romákra, illetve a magyar ajkú romákra. Mert ha mi nem tartjuk fenn azt a kulturális kötődést, ami kétségkívül létezik a roma közösségek és velük ugyanabban a helységben, ugyanabban a vidéken együtt élő

cselekedni. De a befogadásuk, a beilleszkedésük a társadalomba rendkívül fontos, megkerülhetetlen. Sajnos, mintha még most sem lenne mindenki tudatában ennek.

► **Tudomásunk szerint amióta Ön lemondott az elnöki tanácsosi tisztségről, az államfő nem nevezett ki más elnöki tanácsost, aki a kisebbségi ügyekkel foglalkozna. Ezt Ön hogyan értékeli?**

– Kényes kérdés. Egyrészt, úgy gondolom, mind az RMDSZ részéről, mind pedig általában a kisebbségek részéről természetes az az igény, hogy abban a hatalmi csomópontban is, amit az elnöki hivatal alkot, legyen képviselőjük, aki megfelelőképpen tájékoztatja az államfőt. Másrészt tekintetbe kell venni azt is, hogy az államle-

Eckstein-Kovács Péter volt elnöki tanácsos, volt szenátor, miniszter

magyar közösségek között, akkor az nagyon rossz következményekkel járhat. A helyi közösségek, véleményem szerint, befogadó szemlélettel kell hogy kezeljék a magyar ajkú romákat, és ebben nagy szerepük van elsősorban a polgármestereknek, a helyi tanácsosoknak, a lelkészeknek. Ha segítünk a romáknak abban, hogy beilleszkedjenek, akkor nyert ügyünk van. Hogyha ezt másokra bizzuk, akkor viszont vesztesek vagyunk. Segítséget nyújtunk ahhoz, hogy eltávolodjanak, illetve hogy eltávolítsák őket tőlünk. Gondoljunk csak arra, hogy esetükben nagyon gyakori és könnyű a nyelvváltás. Én Kolozsváron azt tapasztalom, hogy a roma szülő magyar ajkúak, magyarul beszélnek, a gyerekek pedig már a többségi nyelven. Tehát jobban oda kell figyelniük erre a mi kis kertünkben, hogy így fejazzem ki magam. Nyilvánvaló, hogy országos szinten is nagyon fontos az odafigyelés: be kell vonni a romákat a munkapiacra, a munkavállalók piacára, az adózók piacára, ami azáltal érhető el, hogy munkahelyhez segítik őket, hogy megfelelő oktatásban részesítik a gyermekeiket, s hogy foglalkoztatott munkatérként megfelelő életkörülményeket teremthetnek maguknak. Vagyis helyettük nem lehet mindent megtenni, hanem velük együtt kell

nő a tanácsadói testületébe bizalmi alapon hív, választ magának munkatársakat, és úgy látszik, hogy jelen pillanatig nem talált megfelelő tanácsost erre a területre.

► **De egyáltalán keresett-e? Mert a kisebbségeknek a szavazataira szüksége van minden törvény esetében, a kisebbségi csoport képviselőinek a szavazataira is és az RMDSZ szavazataira is, viszont kisebbségi tanácsadót nem képes találni, nem siet kinevezni. Hogy is van ez?**

– Véleményem szerint egyértelmű az, kétségtelen, hogy a kisebbségi tanácsadónak helye van az elnöki hivatalban. E hely betöltése fontos és pozitív dolog lenne mind az elnök számára, mind a kisebbségek számára. Viszont, hogy úgy mondjam, ezt nem lehet „nagykanállal letolni az elnöknek a torkán”. Az államfő kizárólagos joga, hogy kit vesz fel. Áttörés történt, amikor létrehoztak egy kisebbségekkel foglalkozó ügyosztályt az elnöki hivatalban, és én nagyon remélem, hogy ez fel fog töltődni megfelelő személyekkel.

► **Most már, hogy nem dolgozik ott, feltehetjük a kérdést: az elnök hallgatott az Ön tanácsaira? Megfogadta az Ön tanácsait? Egyáltalán milyen viszony volt Ön és az elnök között?**

– Nagyon korrekt munkaviszony. Ez is meglehetősen komplex kérdés. Gondolom, voltak, akik azt várták, hogy az államelnök minden kisebbségi ügyben egy az egyben azt fogja csinálni, amit én súgok a fülébe. Hát ez nem történt meg, és valószínű, hogy más elnök és más tanácsos esetében sem történik így. Sok esetben, sőt mondhatnám, gyakran előfordult, hogy az ajánlataimat meghallgatta és aszerint nyilatkozott, ez kétségtelen. Ugyanakkor voltak olyan kérdések, amelyekkel kapcsolatban nyilvánvalóan a saját véleményét hangoztatta, vagy nem általam, hanem mások által sugallt véleményt közvetített a lakosság felé. Mérlegelve a helyzetet, fontosnak tartom azt, hogy az elnöki hivatalban legyen valaki, aki objektíven tájékoztatja az elnököt a kisebbségi kérdésekben. A döntés felelőssége viszont minden esetben az elnök előjoga. De ismétlem, fontos és pozitív dolog az, ha az államfőnek van kisebbségi ügyekre szakosodott tanácsosa.

► **Az is furcsa, hogy Ön nem kisebbségi ügyek miatt mondott le az elnöki tanácsosi tisztségről, hanem egy más természetű ügy miatt: az államfőnek az aranykitermeléssel kapcsolatos álláspontja miatt. Azért, mert jónak látta egy cián-technológiával folyó aranykitermelés beindítását az Erdélyi-ércheységben. Ön nyilván nem tartja jónak ezt, és nagyon sokan nem tartjuk jónak ezt, mert környezetvédelmi szempontból rendkívül káros és veszélyes. Ezért egyet tudunk érteni az Ön lépésével. De nem lépte át a szerepkörét?**
– Furcsa helyzet állott elő. Évek óta hangoztatott véleményem az, hogy a cián-technológiás verespataki bányakitermelés káros a környezetre, káros az emberekre, káros az egész országra; és nemcsak Romániára nézve, mert a vizek átfolynak Magyarországra...

► **Szerbiába is.**

– Én ezt nagyon régóta hangoztatom. Ugyanakkor, finoman szólva, az államelnök nem osztja ezt a nézetet, hanem nagyon határozottan kijelentette, hogy a verespataki kitermelés egy gazdaságilag üdvös projekt, és hogy ezt ő teljes mértékben támogatja. Számomra teljesen elfogadhatatlan helyzet alakult ki: az elnök egyet mond, a tanácsosa pedig viszontkézből kontrázza azt. Ez olyan függetlenség, amit nem vállaltam. Gátja volt a további együttműködésnek, ezért mondtam le.

► **Jó, hogy kitart az álláspontja mellett, mert mint kiderült, létezik olyan ciánmentes technológia, éppen**

romániai szakemberek dolgozták ki azt Nagybanán, amellyel az arany is és az ezüst is, sőt még egy másik rendkívül értékes anyag is sokkal gazdaságosabban és környezetszennyezési veszély nélkül vonható ki a Romániában található ércből, mint a ciános technológiával működő kitermelés esetén. Viszont szemet szűr az, hogy szép hazánkban teljesen mellőzték ezt a kutatási eredményt. Egy minimális összeget, 100 000 eurót kellett volna még adni a kutatóknak ahhoz, hogy a kitermelési vonalat is kidolgozzák, hogy be tudják mutatni a technológiát működésében, de ehhez nem kaptak senkitől pénzt. Pedig a szükséges összeg nem több, mint amennyit egy parlamenti képviselő külföldi utazása esetén költünk... Viszont egy másik szemet szűrő dolog: az a laboratóriumot, amelyikben a ciánmentes technológia kidolgozói a felszerelése volt, valakik feldúlták. Mi-re gondolhatunk ezek után?

– Nem ismerem ezeket a részleteket. Kétségtelen, hogy Nagybanán létezett, és talán még létezik egy bányaipari kutatóintézet, ahol nagyon jó szakemberek dolgoznak. Viszont amit tudok: a verespataki kitermeléshez koncessziót kapott egy vállalat, egy bányavállalat, és végső soron ők határozzák meg, hogy milyen technológiát használnak. Az állam csupán azt teheti, hogy amennyiben indokolt, nem adja meg a környezetvédelmi engedélyt, vagyis ha a technológia környezetszennyező. Vajon hányan tudják, tudják-e egyáltalán, hogy ez a projekt mekkora volumennel? Ugyanis 2500 négyzetkilométer – nem négyzetméter! – területet adtak oda a bányavállalatnak, hogy ott kitermelést végezzen. Azon a területen található egy helység, amely a Monarchia bányászvárosainak a gyöngye volt, azt elköltöztetik, tehát az eredeti helyén megsemmisítik. És vajon hányan tudják, hogy itt százezer tonna ciánt kívánnak felhasználni...

► **Százezer tonnát?**

– Igen. A zagytározónak a felülete pedig több mint 300 hektár. Szóval minden monumentális. A terv szerint négy hegyet legyalulnak, és romhalmazzá lesz belőlük. Képzelnék el ezt a Székelyföldön: hogyha nem kaolin, hanem történetesen aranyérc lenne Hargitafüred, akkor a Madarasi Hargitát, a Csicsói Hargitát és a Csíki Hargitát semmivé tennék, és emellett még a csíksomlyói kegytemplomot is elköltöztetnék Csacacsóra. Jóérvésű, a környezetével törődő ember nemhogy nem támogatja, hanem nem fogadhat el ilyesmit. Ezért nem maradtam ott...

Nagy hal a kis tócsában

Beszélgetés Weinberger Attila Bukarestben élő magyar zsidó blueszenésszel

Salamon Márton László

► **Romániai magyar kultúrájú zsidónak vallodd magad. Bukarestben élsz, a kilencvenes évek elején kivándoroltál Izraelbe, majd visszajöttél. Hogyan is volt ez?**

– Szebenben koncerteztünk valamikor 1991 márciusában, és fellépett az Izraeli Harold Rubin zenekara is. Rubin a kulisszában megkérdezte tőlem, „Are you Jewish?” – zsidó vagy? hát, mondom, persze... Aztán megittunk koncert után egy sört, találkoztunk még nem sokkal azután Bukarestben is, az izraeli nagykövét akkori rezidenciáján, ahol a fogadáson megkérdezték, hogy nem akarok-e velük menni, hát mondom, jövök... Megadták a turista vízumot, április végén kimentem, júliusban kértem ott a letelepedést. Közben hazajöttem anyámért – jöhettek, mert a katonaság nem keresett még meg, nem kaptam még behívót. Anyám nem akart eljönni, aztán közben Bukarestben elmentem megint az izraeli nagykövetségre, hogy kiváltsam

a végleges útlevelet, mert csak ideiglenessel jöttem haza. Hát azt mondja a követésen a tisztviselő, baj van, dezertőrnek nyilvánították Izraelben, mert nem jelentkeztem a katonaságnál. Mint kiderült, a behívó azután érkezett meg az ottani címre, hogy én már eljöttem, és hát volt egy ilyen bürokratikus hercehurca, de végül elintéződött.

► **Németországban is a kilencvenes évek első felében éltél, de nem kimondtatt a zenéből...**

– Zenéből is, de bővlikereskedelemről is. Napi százötven-kétszáz márka fizetés volt a bővlikészítésből, és esténként kerestem még száz márkát a zenélésből. A kettőt egészen jól össze tudtam egyeztetni...

► **És onnan visszajöttél Romániába, de már Bukarestbe. Mit csináltál akkor itt?**

– Az első bukaresti blueszsesszkocsmban zenéltem, ahol rengeteg fiatal, de idősebb, újraaktíválódo zenész is megfordult. Olyan nevek voltak ott akkor, akik

ma híresek, és akkor még csak kezdők voltak, karrierjük elején, és nagy esély volt számukra, hogy volt hol zenélni...

► **Mikor lett Weinberger Attilából A. G. Weinberger?**

– Az A. G. nevet Ráduly Béla adta nekem, a nyolcvanas években, a Metropol együttesben, Nagyváradon, ahol a zenélést kezdtem annak idején. Ne mond el senkinek, mert ez az én marketingitkom: az A. G. annyi, mint „Attila – gitár”.

► **Ne írjam meg?**

– De ird meg, csak mindenképp kérj meg, aki olvassa, hogy ne mondja tovább.

► **Ja, hogy úgy...**

– És még kaptam egy becenevet: Bigfoot, mert ötvenes lábam van. A Metropolban úgy mutattak be, hogy A. G. Bigfoot. Aztán ez a Bigfoot név rajtam maradt, és ez lett a lemezkiadó neve is...

► **Hogy találsz cipőt magadnak?**

– Nagyon nehezen. Ez az

egyetlen dolog, ami miatt én diszkriminálva érzem magam Romániában. Ez egzisztenciális diszkrimináció, nem lehet ötvenes cipőt találni az üzletben. Általában rendelék, vagy ha nagyon szerencsével találok valahol ekkora nagy cipőt, akkor azonnal megveszem, ha csúnya, ha szép. Amerikában ilyesmi nincs, ott minden méretre létezik ruha és cipő az üzletekben.

► **Hogyan kerültél Amerikába?**

– 1994-ben e-mail üzenetet küldtem amerikai kluboknak, és jött is vissza egy pár válasz. West Memphisbe hívtak, ahol volt egy fesztivál is éppen, és egy Joe Lee nevű, hetven év körüli úr fogadott, aki Elvis Presley szaxofonosa volt az ötvenes években. Elmentem oda, vittem neki anyagot, katalógust, meg egy szórólapot, amelyen rajtam kívül rajta volt Gică Petrescu is. Joe és a felesége, Lynn felismerték Gică Petrescut, akit láttak 1948-ban a Carnegie Hallban fellépni. Joe elvitt engem egy csomó helyre, rengeteg ismerősre, kapcsol-

atokra tettem szert, amire egy zenésznek nagy szüksége van. Közben elmentem Zürichbe is, mert a Bulandra színházzal is dolgoztam, a Camil Petrescu-féle *Prókusztesz ágyát* Svájcban adtuk elő.

► **Aztán visszajöttél Romániába.**

– Igen, és egyre jobban kezdett menni az internetes-e-mailes promoválása a bluesszakmánál, én is ezt műveltem. A blues egy belterjes dolog, nehezen fogadnak be nem amerikaiakat ebbe a társaságba, de nekem sikerült olyan kapcsolatokat kialakítani, amelyeket ma is ápolok.

► **Hogyan lettél rádiós-tévé mősorvezető?**

– 1995-re nyúlik vissza a dolog, amikor két rádiós műsor vezetésére kértek fel, ezek az *Acadeaua* a *România Tineret* csatornán, és a *Delfinarium* a *Radio Contact*-nál. Beszélgetőműsorok voltak ezek, Liiceanu is volt nálunk, Pleșu is volt nálunk, meg egy orvos, aki közben meghalt, és aki az akupunktúrás kezelést honosította

meg Romániában. Elkezdünk politizálni is, de aztán odáig fajult a dolog, hogy 2000 februárjában fenyegető telefonokat kaptam, betörték az autóm szélvédőjét, minden addig lekötött koncertemet lemondták... Tény, hogy május végén már repülőn ültem, Chicago felé...

► **Megint Amerika...**

– Megint. Ott találkoztam egy pécsi zongorista barátommal, Fekete Kálmánnal. Összefogtunk, készítettünk együtt egy dokumentumfilmet a chicagói blueséletéről. Én voltam a riporter, én szedtem össze az alanyokat, ismertem a chicagói blueszenészeket... Tizenegy órás dokumentumfilmet készítettünk, ez a tizenegy óra nyersanyag most is vágásra vár, nálam... Olyanok vannak rajta, mint Koko Taylor, aki már nincs közöttünk, vagy Bruce Iglauer, az Alligator Recordsnak a vezetője, három órát beszélgettünk vele, no meg Willie Kent, aki az egyik legnagyobb basszusgitáros volt a blues történetének, ő sem él már... Rengeteg érdekesség van ebben a dokumentum-

Amos Oz mondta, Bukarestben

A világhírű izraeli író, Amos Oz február végén járt Bukarestben, ahol közönség előtt beszélgetett Gabriel Liiceanuvall a Román Atheneum nagytermében, sajtóértekezleten vett részt, könyvet dedikált a Humanitas–Kretzulescu könyvesboltban. Az Adevărulban, Dilema Vechében és az Observatorul Culturalban megjelent interjúkból, nyilatkozatokból válogattuk az alábbi szemelvényeket.

Nyolcmillió Messiás

„Jelenleg nyolcmillió miniszterelnök él Izraelben, és nyolcmillió Messiás. Valamennyien birtokában vannak az azonnali megváltás tudományának, de egyikük sem hallgat meg senkit. Én vagyok az egyetlen kivétel: abból élek, hogy meghallgatom mindenkit.”

Izrael és Palesztina

„Mikor jómagam és kollégáim elkezdtük, van annak már negyven éve, hogy kompromisszumról szónokoljunk Izrael és Palesztina között, s arról, hogy szomszéd államként osztozkodniuk kell a rendelkezésre álló területen, nagyon-nagyon kevesen voltak. Olyan kevesen, hogy nemzetgyűlésünket megtarthattuk volna akár egy telefonfülkében is. Ma viszont az izraeliek többsége elfogadja a terület elosztását a két állam között. De ezt

nem könyvelhetem el a saját sikeremként. Mert ez azoknak a nagy pofonoknak az eredménye, amelyeket a valóság mért az izraeliek és a palesztinok képére.”

Európa – rossz apa

„Az izraeliek és a palesztinok ugyanannak a zsarnoknak az áldozatai: Európának. Ettől viszont nem váltak testvérekké. A rossz apának a fiái egyébként sem biztos, hogy jó testvérek lesznek. Egymás szemében ugyanis a rossz apa tekintetét látják.”

A válság forrása

„Közel-Keleten, Izrael és Palesztina között a mostani világra szóló válságot nem az iszlám provokálta ki. Sem pedig az arabok magatartása, miként azt a rasszisták világáig kürtölték – szó sincs róla. Hanem a fanatizmus és a pragmatizmus közötti ósrégi szembenállásról van szó. A

fanatizmus és a többféleség közötti szembenállásról. A fanatizmus és a tolerancia közöttiről.”

A fanatikus természete

„Két lábon járó felkiáltójel – ez a fanatikus. Olyan nő vagy férfi, aki mindenre tudja a választ, és egyetlen kérdés sem érdekli. A fanatikus állandóan azon munkálkodik, hogy megváltoztasson téged – a te érdekedben. Jobban érdekel őt te, mint saját maga. S vajon miért? Mert az egyénisége roppant szegény és hézagos. Tehát ő a nagy önmegtartoztató. Mindig másokat próbál megváltoztatni. S ha ez nem sikerül, megöl mindenkit.”

Jótékony tudathasadás

„Nem a szkizofrénia a legrosszabb dolog a világon. A házasságon belül, például, sokat segíthet egy kis tudathasadás. Mikor veszekedsz az asszonnyal, megkérdezheted magadtól: mit tennék én az ő helyében? Ha orvos lennék, minden betegnek felírnék egy csöpp szkizofréniát, mert jobbá tesz egy csipetnyi tudathasadás.”

Lehetőségek tüzvész idején

„Mihelyt tűz üt ki valahol, három lehetőséggel kell számolni: 1.) szaladj a lehető legmesszebbre; 2.) írd alá petíciót a kormány menesztése

vége; 3.) önts vizet a tűzre, amennyi csak tőled telik: egy pohárral, egy kanállal. Minden emberi lénynek van kanala. Nem kell elszaladnunk. Ha kanalunk van, eloltjuk a tüzet.”

A humorasztilla

„Fel akarom találni a humorasztillát, s rá akarom venni a világot, hogy bevegye azt. Mert életemben nem láttam még olyan fanatikus, akinek humorérzéke lett volna, és sohasem láttam olyan humorérzékekkel megáldott embert, aki fanatikus lett volna. Csak azzal történik meg, hogy fanatikus lesz, aki elveszti a humorérzékét. Viszont ha meg tu-

dom győzni a világot, hogy bevegje az én humorasztillát, akkor az orvosi Nobel-díj várományosa lehetek, nem kell pályáznom az irodalmi Nobel-díjra.”

A kíváncsiság

„Úgy vélem, a kíváncsi ember jobb ember, mint az, aki nem kíváncsi. Sőt, azt hiszem: a kíváncsi szerető jobb szerető, mint az, aki nem kíváncsi. Meggyőződésem, hogy a fanatizmus hatékony ellenszere a kíváncsiság.”

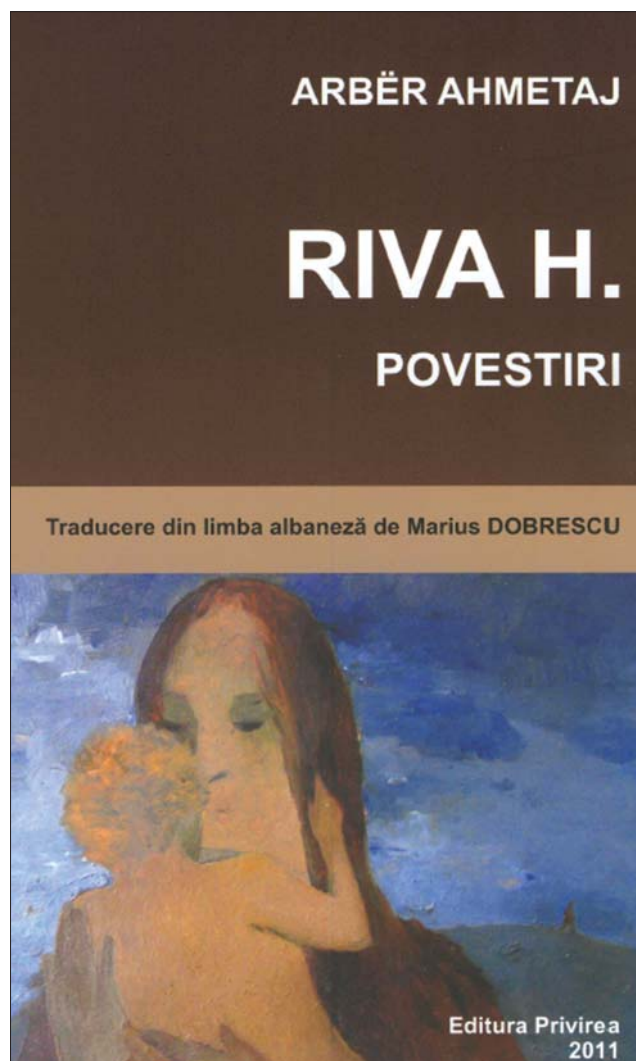
Légy a falon

„Az irodalom ajándéka: láthatóvá teszi a mások titkait... Regényeimben, amiket írok, nem vagyok egyébe, mint egy légy valamelyik családnál a falon.”

A kis spion

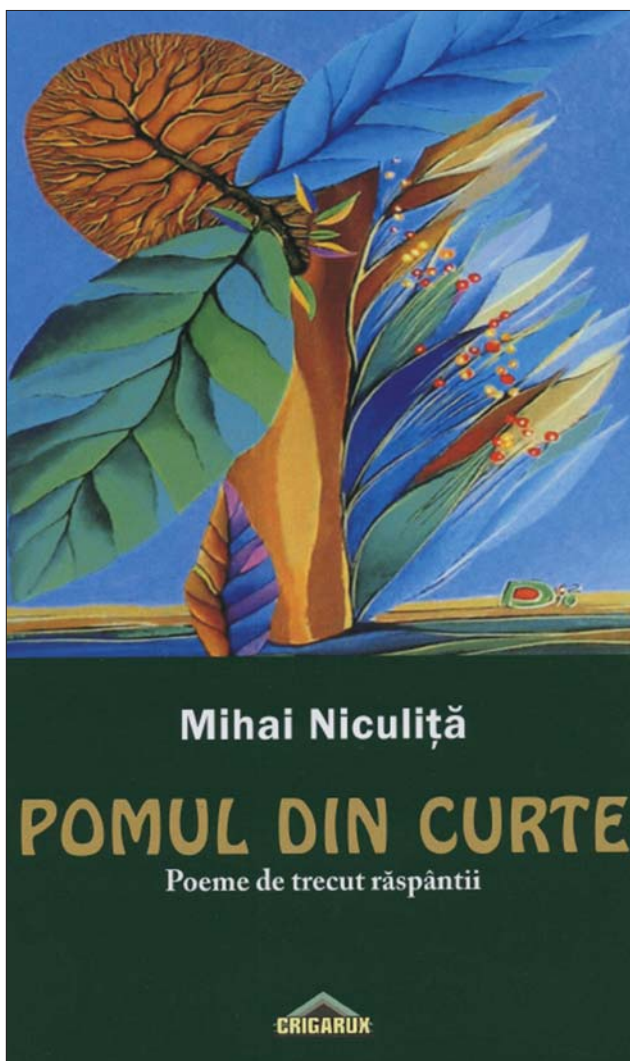
„Kis spion voltam kisgyermekkoromtól fogva. Mindig figyeltem az embereket és azt, hogy mi történik. Fiúcska voltam, de már akkor is, ha beléptem egy házba, figyelmesen körülnéztem, mint egy nyomozó, igyekeztem felfogni, rögzíteni mindent, megtudni mindent az ott lakókról, azt, hogy miként öltözködnek, miként viselkednek, hogyan beszélnek, hogyan mozognak. Ma is lenyűgöznek a részletek, számomra a felfedezés kiapadhatatlan forrásai.”

Könyvek kisebbségekről – kisebbségeknek

Arber Ahmetaj: *Riva H. Elbeszélések.* Privirea Kiadó, Bukarest, 2011.

A szerző többkötetes író, költő, publicista. Eredeti foglalkozása gyógyszerész. A 90-es években diplomáciai szolgálatba lépett, s egy ideig Albánia nagykövete volt Bukarestben. Aztán kilépett; jelenleg Svájcban él. Elbeszélései groteszk képek. A címadó arról szól, hogy egy albán anya hogyan viszi haza a kórházból – az utcán, autóbusszon, vonaton – gyermekét, anélkül, hogy valaki is észrevenné: a csecsemő halott.

Mihai Niculiță: *Gyümölcsfa az udvaron.* Versek. Crigarux Kiadó, Piatra Neamt, 2011.

A szerző okleveles építészmérnök, műépítészdoktor, restaurátor és verseket ír. Olasz építészek leszármazottja, akiket I. Károly hívott Romániába utak, középületek, templomok építésére. Azóta sem hagyták abba küldetésüket, családjaikban továbbél a mesterség, a hagyomány mind a mai napig. És mind a mai napig állnak az épületek, a hidak, járható az út, amit építettek. A kései leszármazott egyik versében azon tűnődik: ha az órát vissza kell vinni a téli időszámítás szerint, akkor miért nem vagyunk következetesek, miért nem visszük vissza az idő kezdetéig?

Claus Stephani: *A szerelemgyermek.* Regény. Hasefer Kiadó, Bukarest, 2011.

A szerző finoman, kedvesen, költőien villantja fel egy zsidó leány viszontagságait a Vaszgárdától, a fajgyűlölettől, a háborús csapásoktól és a háború utáni szociális türelmetlenségtől keservessé tett időkben. A leány szép és lenyűgözően naiv, ami sokat könnyít a helyzetén. Túl van a bajon, még mielőtt szívre venné – tanúsítja ezt fia, a szerző.

Legyet

Recenziópótlék

A Calvineum tanácstermében régés-régtől tiszteletre méltó hagyomány a bukaresti szerzők aláírásával megjelent közérdeklődésre igényt tartó könyvek bemutatása. Erre a Koós Ferenc Kör havi összejövetele ad alkalmat. Egy hóviharos februári estén Hilda Hencz tájékoztatta a mostoha időjárás ellenére is összegyűlt népes hallgatóságot a Bucureștiul maghiar című könyvének tartalmáról, megjelenési körülményeiről. Az alcím jelzi, hogy a kötet a bukaresti magyarság történetét mutatja be, egészen napjainkig. Magától értetődik, hogy egy ennyire átfogónak beharangozott könyv kivételes érdeklődést kelt. Elmélyült tanulmányoknak, nem valami irkafirkának ígérkezik.

Mint hogy csak féligmeddig vagyok történész (diplomáciatorénellel foglalkoztam egykoron), nem vállaltam a könyv sajtóbeli recenzálását. Viszont figyelmesen elolvastam, és a Koós Ferenc Kör összejövetelén őszintén elmondtam véleményemet a kötetéről, értékeiről és nyilvánvaló hiányosságairól. Bátorító hangnemben beszéltem róla. Persze szóvá tettem azt is, hogy a szerző meg sem említi számos, a románság által igencsak jól ismert és nagyra becsült, Bukarestben élő vagy hajdan Bukarestben élt magyar tudományos kutatót, egyetemi tanárt, orvost, műépítész, újságíró, tévé- illetve rádióriportert, s hasonlóképpen szót sem ejt világhírű sportolókról, edzőkről, mint például

Károlyi Béla, Károlyi Gyöngyvér-Márta, Balázs Jolán, Sótér János, Birtalan István, Udron Jozefina, Nagy Irén. Észrevételeimre a szerző háromhetes késéssel válaszolt, meghozta írásban. Levelének egy bizonyos passzusa engem is írott válaszra kényszerített. Mellbe vert ugyanis az a mód, ahogyan Hilda Hencz Balázs Jolánról („Iolanda Balaşról”) vélekedik: „Igaz, hallottam róla.” (Nahát, nahát! – ámulok-bámulok meglepetésemben.) „De kihagytam – folytatja. – Végeredményben milyen fontos érdemei lennének azon kívül, hogy rekordot döntött magasugrásban? Ilyen neveléses dolgok (eredeti megfogalmazásban: „lucruri

ridicole”) nem tartoznak az én értékismérveim közé.” (Kérdésem: milyenek tartoznak oda? Marsra szállás? Andromédakód-elmélet?) De megengedi: „A könyvben azért lehetne egy mondat (összesen egy!), amely felsorolhatná a Bukarestben lakó valamennyi magyar csúcs-tartót.” Elgondolkoztató sorok. Mít tükröznek? Felületességet? Hányavetiséget? Rosszmájúságot? Szakismerethiányt? – nem alaptalanok ezek a kérdések. A felületesség iskolapéldája az a két mondat is, amiket a szerző kibányászott az interneten, s lefelében tudomásomra hoz a romániai testépítésről. Úgy tűnik, Hilda Hencz az „internet-kultúra” elkötelezett híve. Va-

jon a könyv írásakor is elsősorban az internetről dokumentálódott? Nem tudna arról, hogy magyarországi terjedelmű, a négykötetes Enciclopedia sportului românesc, s benne külön fejezet foglalkozik a testépítéssel? És bukaresti magyar sportolók is bőven szerepelnek az említett műben. Átlapozásával többet tudhatott volna meg, mint az internetről. Naiv beállítottságomra vall, hogy elvártam volna: a bukaresti magyarokról szóló terjedelmes könyv néhány sorban jelenítse meg a magyar származású tudományos kutatókat, művészeket, tanárokat, sportolókat, villantsa fel azok emberi arcát. Végül is a céltudatosság,

a kitérítés, a rendkívüli erőfeszítés iskolapéldái lehetnek – bárki számára, senkit sem hagyhatunk közömbösen. A fent idézett sorokból viszont a szerző bántó közömbösségét, szenvtelenségét, elfásultságát olvasom ki. Miután Hilda Hencznek ezeket a lebecsülő megállapításait olvastam, örvendek, hogy nem vállaltam a könyv recenzálását. A hajdani időkben kávé helyett gyakorta pótléket: nyertőneket, zabosnak csúfolt nehezelt iszogattunk. Most én is egy ahhoz hasonlóan, recenziópótléket vetetem papírra. Az olvasó elnézését kérem, ha keserű szájjal marad. Jónagam is efféle érzésem a levél olvasásakor.

Székely László